

DOBA seniorů

č. 8 / XIV. ROČNÍK SRPEN 2018 18 Kč

Cena v předplatném 16 Kč

08

DS REPORTÁŽ

Jaké byly
III. mezinárodní
sportovní
hry seniorů

12

DS VZPOMÍNKA

Generál
Vranský
odešel
na věky

20

DS UDÁLOST

Černý
den
našich
dějin

SPISOVATELKA

ZUZANA

MALÉŘOVÁ

16

04

DS AKTUÁLNÍ TÉMA

Stihne se historicky nejvyšší navýšení penzí
alespoň od ledna?

VÁŽENÍ A MILÍ SENIOŘI,

máme za sebou zdoluhavé vyjednávání o vládě, která by získala důvěru Parlamentu. Tomuto tématu se věnuje jako obvykle předseda Rady seniorů. Jeho slovo k seniorům najdete na straně 3. To ale nebyla jediná věc, kterou Rada seniorů pozorně sledovala. V Parlamentu se projednávala novela důchodového zákona, a tak není divu, že i toto dění bylo v hledáčku její pozornosti. Dlouho nenastal takový vývoj jako nyní. Stěžejní vždy bývalo dění v Poslanecké sněmovně, Senát v drtivé většině návrhy zákonů, které zajímaly Radu seniorů a které prošly sněmovnou, schválil. I my proto připravovali obvyklý článek o tématu i průběhu hlasování, jak se už stalo zvykem. Aby seniori, kteří o to mají zájem, získali přehled, jak kdo hlasoval a mohli se podle toho řídit v dalších volbách. Pak ale přišla o to překvapivější zpráva, že Senát celý návrh vrátil do sněmovny se schváleným doplňkem. A proto tentokrát přinášíme také popis toho, s čím vlastně v Senátu přišli, co to pro seniory může znamenat a také samozřejmě podrobnosti o tom, jak hlasovali senátoři. Ostatně, do třetiny Senátu se letos bude volit spolu s komunálními volbami, a tak zcela jistě není

ani tento přehled od věci. První z řady rozhovorů, které před komunálními a senátními volbami přineseme, můžete najít už v tomto čísle.

Přinášíme také reportáž z III. mezinárodních sportovních her seniorů, které hostila Olomouc. V rozhovoru splnila Eva Procházková přání některých čtenářů a vypovídala spisovatelku paní Zuzanu Maléřovou. Připravili jsme také vzpomínku na pana generála Pavla Vranského, dlouholetého člena předsednictva Rady seniorů, který ve věku 97 let odešel. A podívat se můžete i na dosud nepublikované snímky z roku 1968...

Událostí zkrátka bylo tolik, že se tentokrát nedostalo na seriál, dopisy a výrazně méně prostoru má i mozaika z krajů. Neznamená to, že by tyto rubriky skončily, jen jsme měli tolik materiálů, které byly stěžejní a posunout nešly, že se na ně tentokrát nedostalo.

Tolik ve stručnosti na úvod.

Příjemnou zábavu u srpnového čísla přeje

Lenka Desatová

OBSAH

03 DS

- 03 DS aktuálně – Druhé slovo předsedy RS ČR k aktuální politické situaci
- 04 DS aktuálně – **Výrazné zvyšování penzí prošlo sněmovnou, narazilo však v Senátu!**
- 08 DS Reportáž – III. mezinárodní sportovní hry seniorů

09 ZE ŽIVOTA KRAJŮ

- 11 Když Aktivní seniori nesedí doma...
- 11 Společná dovolená
- 12 DS rozhovor – Božena Sekaninová
- 14 DS vzpomínka – Odešel generál Vranský
- 20 DS událost – Černý den našich dějin
- 23 DS předplatné

16 ROZHOVOR MĚSÍCE

Zuzana Maléřová

22 BEZ ČEKÁRNY

- 22 Právní poradna
- 23 Bytová poradna
- 24 Kosmetika
- 25 Veterinární poradna
- 26 Zdraví
- 27 Finance

28 SOUTĚŽE

- 28 Sudoku
- 28 Básnička
- 28 Vtipy
- 29 Křížovka

30 TIPY NA VÝLETY

31 DS – ADRESÁŘ PORADEN
RS ČR V KRAJÍCH

DRUHÉ SLOVO PŘEDSEDY RADY SENIORŮ ČR K AKTUÁLNÍ POLITICKÉ SITUACI V ROCE 2018

VÁŽENÉ SENIORKY, VÁŽENÍ SENIOŘI,

čas plyne. Je tomu už půl roku, co jsme vás požádali o podporu pana Miloše Zemana v prezidentské volbě. Ve stejnou dobu jsme se obrátili i na naše partnerské politické strany, kterými jsou ČSSD, KDU-ČSL a KSČM, s výzvou, aby ve sněmovně podpořily vládu premiéra Babiše. K tomuto kroku nás vedla historicky nebývalá vstřícnost k seniorské populaci. Vše se stalo.

Pan prezident Zeman volby vyhrál a menšinová koaliční vláda se stala plnohodnotnou v brzkých ranních hodinách 12. července. „Pro vládu“ hlasovalo 105 ze 196 přítomných poslanců. Povinností předsedy Rady seniorů ČR je v této souvislosti poděkovat nejen vedoucím představitelům a orgánům partnerských politických stran, které naši výzvu akceptovaly, ale též všem řadovým členům České strany sociálně demokratické, kteří vznik vlády vstřícně k seniorům ve stranickém referendu osobně podpořili. Přátelé, děkuji vám.

Ano, plnohodnotná vláda vznikala na české poměry nebývale dlouho. Politici dokonale předvedli, „o co jim jde, co umějí a až kam jsou připraveni jít“. Dokonce se zdálo, že někteří politici chtějí také v celostátním měřítku použít své zkušenosti krajské – tedy proti vůli voličů odstavit vítěze voleb z rozhodování o věcech veřejných a vládu ustavit bez něj! Zajímavé bylo rovněž sledovat ochotu politiků vzdát se svého vlivu při definování váhy a vztahů mezi přímou a zastupitelskou demokracií. Osobně jsem několikrát nabýval dojmu, že politikům nejde o občany, ale pouze a především o sebe! Sečteno a podtrženo, po půl roce politických hrátek jsme o hodně dál, národ poznal, kdo je kdo. Uvidíme, jaké budou výsledky senátních a komunálních voleb.

Menšinová koaliční vláda nazývá sama sebe vládou levicově středovou, pravicové strany ji označují za vládu levicovou. Se zájmem jsem sledoval, jestli tomu tak je, a jaké nové levicové prvky se objeví v Programovém prohlášení druhé vlády premiéra Babiše. Při věcném porovnání obou dokumentů zjistíte, že Programové prohlášení menšinové koaliční vlády hnutí ANO a ČSSD podporované KSČM obsahuje oproti Pro-

gramu první vlády premiéra Babiše 31 nových ustanovení. Z toho 24 ustanovení naplňuje kritéria levicové prosazovaného společenského pokroku, čtyři naopak a zbytek ustanovení je možno považovat za pravicově či levicově neutrálních. Za přínos pro seniorskou populaci je možno považovat nových ustanovení pět. Naopak k naší velké litosti z nového programového prohlášení vypadl konkrétní závazek vlády „postavit 4–6 tisíc bytů během vládního působení a pro další období připravit výstavbu v obdobném rozsahu“. Nadále v programovém prohlášení zůstávají závazky vlády k uskutečnění pro seniory vstřícné penzijní reformy a schválení zákona o finančně dostupném bydlení pro osamocené seniorky a seniory z nájemních bytů. Desetitisíce osob žijících ve stresu v Praze, Brně a v některých krajských městech tak mají velkou naději. V dokumentu nechybí ani závazek zajistit osobám starším 65 let 75% slevy jízdného v železniční a autobusové dopravě. A konečně v něm nechybí závazek vlády k růstu důchodů, ke snížení daňového zatížení seniorské populace, k zamezení lichvářských půjček, k ochraně zadlužených seniorů a dětí, k rozšíření sociálních služeb potřebným, k zajištění sociálně únosných cen elektřiny a tepla, férových cen vodného a stočného a v neposlední řadě též nový závazek vlády zapojit do plnění svých priorit i profesní a zájmová sdružení. Doufáme, že mezi nimi bude také Rada seniorů České republiky.

Vážené seniorky a senioři, děkujeme všem, kteří výzvu Rady seniorů ČR akceptovali a svým hlasem podpořili zvolení prezidenta Zemana.

Blahopřejeme druhé vládě premiéra Babiše k získání důvěry v Poslanecké sněmovně a děkujeme partnerským ČSSD a KSČM za akceptování výzvy Rady seniorů České republiky.

Děkujeme vládě, že růst kvality života seniorské populace považuje za jednu z hlavních priorit.

Zdeněk Pernes
předseda Rady seniorů České republiky

VÝRAZNÉ ZVYŠOVÁNÍ PENZÍ PROŠLO SNĚMOVNOU, NARAZILO VŠAK V SENÁTU!

V pátek 29. června se Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR dostala mimo jiné i k jednomu bodu, který velmi bedlivě sledovala i Rada seniorů ČR. Do třetího hlasování dospěla změna zákona o důchodovém pojištění.

Změny v nastavení penzí avizoval premiér Andrej Babiš už ve svém programovém prohlášení a navzdory tomu, že jeho první vláda nedostala podporu Poslanecké sněmovny, stihla toho během svého úřadování opravdu hodně. Mimo jiné i připravit a schválit výše zmíněnou změnu zákona o důchodovém pojištění.

CO TO V PRAXI ZNAMENÁ

Od ledna roku 2019 se pevná část penze, která je pro všechny stejná, má zvýšit se současných devíti na deset procent průměrné mzdy, což je zhruba o 320 korun. Znamená to tedy, že lidé s nižšími důchody si při valorizaci polepší víc než dosud. A nezapomnělo se ani na seniory,

kterým je víc než 85 let. Těm se od Nového roku mají zvýšit penze o 1000 Kč.

Dodejme, že o tomto záměru informovala vláda premiéra Babiše již v únoru 2018. „Jde o nebývalou progresivitu, která v historii České republiky nemá obdoby. Rada seniorů obě výše uvedené změny zákona o důchodovém pojištění vítá a oceňuje. A také vládě za nebývalou iniciativu děkuje,“ nechal se tehdy slyšet předseda Rady seniorů dr. Zdeněk Pernes. A dodal: „Tato novela zákona o důchodovém pojištění podstatným způsobem řeší dva z šesti významných problémů současného penzijního systému ČR. Za prvé dochází díky ní k plošnému navýšení starobních penzí u osob do 8000 Kč, kterých je přibližně 101 000. Za

JAK HLASOVALI

NOVELA ZÁKONA O DŮCHODOVÉM POJIŠTĚNÍ

16. schůze, 99. hlasování, 29. června 2018, 13:27

PŘÍTOMNO: 130

JE TŘEBA: 66

STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ

Ano: 4
Zdržel se: –
Nepřihlášen: 1
Omluven: 2

JMÉNO	JAK HLASOVAL
Jan Farský	ano
Petr Gazdík	ano
Věra Kovářová	ano
Jana Krutáková	ano
Petr Pávek	nepřihlášen
Vít Rakušan	omluven
Vlastimil Válek	omluven

TOP 09

Ano: 4
Zdržel se: –
Nepřihlášen: –
Omluven: 3

JMÉNO	JAK HLASOVAL
Dominik Feri	ano
Miroslav Kalousek	ano
Helena Langšádlová	omluvena
Markéta Pekarová Adamová	ano
Karel Schwarzenberg	omluven
František Vácha	ano
Vlastimil Válek	omluven

SPD

Ano: 18
Zdržel se: –
Nepřihlášen: 1
Omluven: 3

JMÉNO	JAK HLASOVAL
Marian Bojko	ano
Jaroslav Dvořák	ano
Radim Fiala	ano
Jaroslav Holík	nepřihlášen
Jan Hrnčíř	ano
Tereza Hythová	ano
Monika Jarošová	ano
Pavel Jelínek	ano
Jiří Kobza	omluven
Jiří Kohoutek	ano
Radek Koten	ano
Jana Levová	omluvena
Karla Maříková	ano
Ivana Nevludová	ano
Tomio Okamura	ano
Zdeněk Podal	ano
Miloslav Rozner	ano
Radek Rozvoral	ano
Lucie Šafránková	ano
Lubomír Španěl	omluven
Radovan Vích	ano
Lubomír Volný	ano

druhé – dochází k podstatnému navýšení nízkých starobních penzí u osob starších 85 let.“

V červnu byl dr. Pernes rozladěn z faktu, že se uskuteční až od 1. ledna příštího roku. Rada seniorů ČR totiž prosazovala, aby si příjemci penzí – tedy senioři, invalidé i sirotci, polepšili již od 1. října letošního roku. Také tento požadavek odůvodnil. „Navzdory zmíněné novele zákona stále přetrvává další problém současného období – permanentní pokles sociálního postavení českých starobních důchodců.“

NÁHRADOVÝ POMĚR KLESÁ

Několikrát jsme se v Době seniorů věnovali problému zhoršující se životní úroveň českých seniorů. Pokles byl zahájen v roce 2014 a bohužel pokračuje stále, navzdory tomu, že v čele státu stála v uplynulém volebním období levicová vláda. V letošním roce má náhradový poměr dokonce propadnout až na úroveň 39,4 procenta (náhradový poměr je poměr prvního důchodu k poslední hrubé mzdě v procentech – pozn. red.). Znamenalo by to celkový propad 4,2 procentního bodu za posledních pět let! Tato situace v historii České republiky nikdy nenastala. Pokles sociálního postavení seniorské populace pod 40 procentních bodů náhradového poměru neumožňují ani mezinárodní úmluvy, které Česká republika ratifikovala.

„Rada seniorů ČR považuje poloviční dynamiku růstu starobních penzí oproti dynamice růstu mezd za extrémní mezigenerační nespravedlnost. Zejména při vysokém růstu platů ve státní a veřejné správě. Řešení jsme po-

žadovali prostřednictvím mimořádné valorizace penzí v roce 2018 u vlády premiéra Sobotky. Na opodstatněný požadavek seniorské populace ale bývalá vláda nereagovala. S ohledem na všechna tato fakta jsme požadovali provedení navrhovaných úprav časově uskutečnit nikoliv podle návrhu až k 1. lednu 2019, ale k 1. říjnu 2018.“

Bohužel se tento požadavek nepodařilo prosadit i proto, že vláda nedostala důvěru a premiér Babiš tedy vedl další kola vyjednávání.

ZÁSADY SENÁTU

19. července se pak zákon dostal i na program horní komory – Senátu. A tam bohužel narazil. Senátoři vznesli několik pozměňovacích návrhů. Uspěl ten, s nímž přišel místopředseda ODS Miloš Vystrčil, který požaduje přidat 1000 Kč nejen osobám starším 85 let, ale všem, kteří jsou v důchodu více než 25 let. Návrh zákona byl hlasováním číslo 43 zamítnut. O výše zmíněném pozměňovacím návrhu bylo hlasování číslo 46 a pro byli nejen senátoři ODS, ale i většina senátorů KDU-ČSL, klubu Starostů a nezávislých i většina nezařazených, zatímco senátoři za ANO a ČSSD se zdrželi.

Zákon se tedy vrací zpět do sněmovny. Teprve po dalším projednání a případném schválení poputuje k prezidentovi republiky. A až poté může vláda schválit nařízení o zvyšování důchodů. Reálně tedy hrozí, že se celá procedura stihnout nemusí a důchodci si na navýšení počkají!

Lenka Desatová

Ano: 18
Zdržel se: 1

Nepřihlášen: 1
Omluven: 2

JMÉNO	JAK HLASOVAL
Dana Balcarová	ano
Lukáš Bartoň	ano
Ivan Bartoš	ano
Lukáš Černohorský	ano
František Elfmark	nepřihlášen
Mikuláš Ferjenčík	ano
Radek Holomčík	ano
Martin Jiránek	omluven
Lukáš Kolářik	ano
František Kopřiva	omluven
Lenka Kozlová	ano
Jan Lipavský	ano
Tomáš Martínek	ano
Jakub Michálek	ano
Mikuláš Peksa	ano
Vojtěch Pikal	ano
Ondřej Polanský	ano
Jan Pošvář	zdržel se
Ondřej Profant	ano
Olga Richterová	ano
Petr Třešňák	ano
Tomáš Vymazal	ano

Ano: 14
Zdržel se: –

Nepřihlášen: 9
Omluven: 2

JMÉNO	JAK HLASOVAL
Ivan Adamec	omluven
Jan Bauer	ano
Martin Baxa	ano
Petr Beitl	ano
Marek Benda	ano
Stanislav Blaha	omluven
Pavel Blažek	nepřihlášen
Jana Černochová	nepřihlášena
Petr Fiala	nepřihlášen
Jakub Janda	ano
Václav Klaus	nepřihlášen
Karel Krejza	ano
Martin Kupka	ano
Zuzana Majerová Zahradníková	nepřihlášena
Jaroslav Martinů	ano
Ilona Mauritzová	ano
Vojtěch Munzar	ano
Miroslava Němcová	nepřihlášena
Jan Skopeček	nepřihlášen
Zbyněk Stanjura	nepřihlášen
Bohuslav Svoboda	nepřihlášen
Jiří Ventruha	ano
Veronika Vrecionová	ano
Jan Zahradník	ano
Pavel Žáček	ano

Ano: 49 Nepřihlášen: 10
Zdržel se: 1 Omluven: 18

JMÉNO	JAK HLASOVAL
Věra Adámková	ano
Andrej Babiš	omluven
Andrea Babišová	omluvena
Margita Balaštíková	ano
Josef Bělca	ano
Stanislav Berkovec	ano
Jiří Bláha	ano
Richard Brabec	ano
Milan Brázdil	ano
Andrea Brzobohatá	omluvena
Jaroslav Bžoch	ano
Monika Červíčková	ano
Klára Dostálová	ano
Lenka Dražilová	ano
Jaroslav Faltýnek	nepřihlášen
Kamal Farhan	ano
Milan Feranec	ano
Eva Fialová	ano
Stanislav Fridrich	ano
Josef Hájek	omluven
Milan Hnilička	ano
Ivan Jáč	nepřítomen
Miloslav Janulík	omluven
Aleš Juchelka	ano
Pavel Juříček	omluven
Adam Kalous	ano
David Kasal	ano
Tomáš Kohoutek	ano
Martin Kolovratník	omluven
Barbora Kořánová	ano
Josef Kott	ano
Robert Králíček	ano
Roman Kubíček	ano
Jan Kubík	ano
Jaroslav Kytýr	omluven
Taťána Malá	ano
Přemysl Mališ	ano
Jiří Mašek	omluven
Eva Matyášová	nepřihlášena
Radka Maxová	ano
Marcela Melková	nepřihlášena
Patrik Nacher	ano
Marek Novák	ano
Monika Oborná	ano
Ladislav Okleštěk	ano
Zuzana Ožanová	ano
Jana Pastuchová	ano
František Petrtyl	ano
Pavel Plzák	ano
Milan Pour	omluven
David Pražák	ano
Věra Procházková	nepřihlášena
Pavel Pustějovský	ano
Karel Rais	ano
Michal Ratiborský	ano
Jan Richter	ano
Miloslava Rutová	zdržela se
Pavel Růžička	ano
Jan Řehounek	omluven
Petr Sadovský	ano
Jan Schiller	ano
Pavel Staněk	omluven
Martin Stropnický	omluven
Jiří Strýček	ano
Karla Šlechtová	nepřihlášena
Julius Špičák	nepřihlášen

David Štolpa	ano
Dan Ťok	nepřihlášen
Karel Tureček	ano
Helena Válková	ano
Jana Vildumetzová	omluvena
Adam Vojtěch	nepřihlášen
Jan Volný	omluven
Radek Vondráček	nepřihlášen
Ivo Vondrák	omluven
Petr Vrána	ano
Rostislav Vyzula	omluven
Radek Zlesák	omluven

Ano: 10 Nepřihlášen: 4
Zdržel se: – Omluven: 1

JMÉNO	JAK HLASOVAL
Hana Aulická Jírovcová	ano
Alexander Černý	nepřihlášen
Jiří Dolejš	ano
Vojtěch Filip	nepřihlášen
Miroslav Grebeníček	nepřihlášen
Stanislav Grospič	ano
Vladimír Koniček	ano
Pavel Kováčik	nepřihlášen
Leo Luzar	ano
Květa Matušovská	ano
Zdeněk Ondráček	ano
Daniel Pawlas	ano
Ivo Pojezný	ano
Jiří Valenta	omluven
Miloslava Vostrá	ano

Ano: 5 Nepřihlášen: 2
Zdržel se: – Omluven: 8

JMÉNO	JAK HLASOVAL
Jiří Běhounek	omluven
Jan Birke	omluven
Petr Dolínek	omluven
Jaroslav Foldyna	nepřihlášen
Alena Gajdůšková	ano
Jan Hamáček	omluven
Tomáš Hanzel	omluven
Milan Chovanec	omluven
Jan Chvojka	nepřihlášen
Roman Onderka	ano
Roman Sklenák	ano
Antonín Staněk	omluven
Kateřina Valachová	ano
Ondřej Veselý	ano
Lubomír Zorálek	omluven

Ano: 6 Nepřihlášen: –
Zdržel se: – Omluven: 4

JMÉNO	JAK HLASOVAL
Jan Bartošek	ano
Pavel Bělobrádek	omluven
Ondřej Benešík	omluven
Jan Čížinský	ano
Pavla Golasowská	ano
Stanislav Juránek	ano
Marian Jurečka	omluven
Vít Kaňkovský	ano
Jiří Mihoľa	omluven
Marek Výborný	ano

JAK HLASOVALI – SENÁT

306/11 – NÁVRH ZÁKONA, KTERÝM SE MĚNÍ ZÁKON
Č. 155/1995 SB., O DŮCHODOVÉM POJIŠTĚNÍ, VE ZNĚNÍ
POZDĚJŠÍCH PŘEDPISŮ. **NÁVRH BYL ZAMÍTNUT.**

16. schůze, 43. hlasování, 19.07.2018

PŘÍTOMNO: 62

JE TŘEBA: 32

306/11 – NÁVRH ZÁKONA, KTERÝM SE MĚNÍ ZÁKON
Č. 155/1995 SB., O DŮCHODOVÉM POJIŠTĚNÍ, VE ZNĚNÍ
POZDĚJŠÍCH PŘEDPISŮ – **SCHVÁLENO.**

16. schůze, 46. hlasování, 19.07.2018

PŘÍTOMNO: 64

JE TŘEBA: 33

ČSSD

Hlasování 43.	ANO: 17	NE: 0	Hlasování 46.	ANO: 0	NE: 0
Nepřítomen: 4	Zdržel se: 3		Nepřítomen: 2	Zdržel se: 22	
JMÉNO	Hlasování 43.	Hlasování 46.			
Miroslav Antl	ano	zdržel se			
Ivo Bárek	ano	zdržel se			
Zdeněk Berka	nepřítomen	zdržel se			
František Bublan	zdržel se	zdržel se			
Jiří Dienstbier	ano	zdržel se			
Milada Emmerová	ano	zdržela se			
Lubomír Franc	ano	zdržel se			
Jaromír Jermář	ano	zdržel se			
Karel Kratochvíle	ano	zdržel se			
Jan Látka	ano	zdržel se			
Jaroslav Malý	nepřítomen	nepřítomen			
Radko Martínek	ano	zdržel se			
Hassan Mezian	ano	zdržel se			
Miroslav Nenutil	ano	zdržel se			
Vladimír Plaček	ano	zdržel se			
Božena Sekaninová	ano	zdržela se			
Jaromír Strnad	nepřítomen	zdržel se			
Radek Sušil	ano	zdržel se			
Eva Syková	zdržela se	zdržela se			
Pavel Štohl	zdržel se	zdržel se			
Milan Štěch	ano	zdržel se			
Emilie Třísková	nepřítomna	nepřítomna			
Petr Vícha	ano	zdržel se			
Jan Žaloudík	ano	zdržel se			

ANO

Hlasování 43.	ANO: 6	NE: 0	Hlasování 46.	ANO: 0	NE: 0
Nepřítomen: 0	Zdržel se: 0		Nepřítomen: 0	Zdržel se: 6	
JMÉNO	Hlasování 43.	Hlasování 46.			
Zuzana Baudyšová	ano	zdržela se			
Jiří Dušek	ano	zdržel se			
Zdeňka Hamousová	ano	zdržela se			
Peter Koliba	ano	zdržel se			
Ladislav Václavec	ano	zdržel se			
Jaroslav Větrovský	ano	zdržel se			

KLUB PRO LIBERÁLNÍ DEMOKRACII – SENÁTOR 21

Hlasování 43.	ANO: 0	NE: 0	Hlasování 46.	ANO: 2	NE: 1
Nepřítomen: 2	Zdržel se: 3		Nepřítomen: 2	Zdržel se: 0	
JMÉNO	Hlasování 43.	Hlasování 46.			
Tomáš Golán	zdržel se	ne			
Ladislav Kos	nepřítomen	nepřítomen			
Václav Láška	nepřítomen	nepřítomen			
Petr Orel	zdržel se	ano			
Eliška Wagnerová	zdržel se	ano			

KDU-ČSL A NEZÁVISLÍ

Hlasování 43.	ANO: 0	NE: 0	Hlasování 46.	ANO: 10	NE: 0
Nepřítomen: 6	Zdržel se: 10		Nepřítomen: 6	Zdržel se: 0	
JMÉNO	Hlasování 43.	Hlasování 46.			
František Bradáč	zdržel se	ano			
Zdeněk Brož	zdržel se	ano			
Jiří Carbol	zdržel se	ano			
Jiří Čunek	nepřítomen	nepřítomen			
Václav Hampl	zdržel se	ano			
Miluše Horská	nepřítomna	nepřítomna			
Anna Hubáčková	nepřítomna	nepřítomna			
Renata Chmelová	nepřítomna	nepřítomna			
Šárka Jelínková	zdržela se	ano			
Lumír Kantor	zdržel se	ano			
Patrik Kunčar	zdržel se	ano			
Zdeněk Papoušek	nepřítomen	nepřítomna			
Jitka Seitlová	zdržel se	ano			
Petr Šilar	zdržel se	ano			
Alena Šromová	zdržel se	ano			
Jaromíra Vítková	nepřítomna	nepřítomna			

STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ

Hlasování 43.	ANO: 0	NE: 0	Hlasování 46.	ANO: 11	NE: 0
Nepřítomen: 1	Zdržel se: 11		Nepřítomen: 1	Zdržel se: 0	
JMÉNO	Hlasování 43.	Hlasování 46.			
Michael Canov	zdržel se	ano			
Tomáš Czernin	zdržel se	ano			
Petr Holeček	zdržel se	ano			
Jan Horník	zdržel se	ano			
Václav Chaloupek	zdržel se	ano			
Luděk Jeništa	zdržel se	ano			
Zbyněk Linhart	zdržel se	ano			
Jiří Růžička	zdržel se	ano			
Jan Sobotka	zdržel se	ano			
Leopold Sulovský	zdržel se	ano			
Jiří Šesták	nepřítomen	nepřítomen			
Jiří Vosecký	zdržel se	ano			

ODS

Hlasování 43.	ANO: 0	NE: 0	Hlasování 46.	ANO: 8	NE: 0
Nepřítomen: 2	Zdržel se: 8		Nepřítomen: 2	Zdržel se: 0	
JMÉNO	Hlasování 43.	Hlasování 46.			
Lumír Aschenbrenner	zdržel se	ano			
Jiří Burian	zdržel se	ano			
Daniela Filipiová	nepřítomna	nepřítomna			
Tomáš Grulich	zdržel se	ano			
Tomáš Jirsa	nepřítomen	nepřítomen			
Jaroslav Kubera	zdržel se	ano			
Zdeněk Nytra	zdržel se	ano			
Jiří Oberfalzer	zdržel se	ano			
Miloš Vystrčil	zdržel se	ano			
Jaroslav Zeman	zdržel se	ano			

NEZAŘAZENÍ

Hlasování: 0	ANO: 0	NE: 0	Hlasování 46.	ANO: 3	NE: 0
Nepřítomen: 3	Zdržel se: 4		Nepřítomen: 3	Zdržel se: 1	
JMÉNO	Hlasování 43.	Hlasování 46.			
Alena Dernerová	nepřítomna	nepřítomna			
Jaroslav Doubrava	zdržel se	ano			
Václav Homolka	nepřítomen	nepřítomen			
Libor Michálek	zdržel se	zdržel se			
Ivo Valenta	nepřítomen	nepřítomen			
Jan Veleba	zdržel se	ano			
Jiří Cieřciata	Zdržel se	ano			

HANÁCKÁ METROPOLE HOSTILA III. MEZINÁRODNÍ SPORTOVNÍ HRY SENIORŮ

Po loňských, velmi úspěšných mezinárodních sportovních hrách seniorů, které se uskutečnily ve městě piva – tedy Plzni – převzala pomyslný štafetový kolík hanácká metropole. Už v předvečer zahájení, tedy 16. července, se sem sjížděly seniorské týmy ze všech koutů České republiky, ale také z Polska, Maďarska a Slovenska.

Po loňských, velmi úspěšných mezinárodních sportovních hrách seniorů, které se uskutečnily ve městě piva – tedy Plzni – převzala pomyslný štafetový kolík hanácká metropole. Už v předvečer zahájení, tedy 16. července, se sem sjížděly seniorské týmy ze všech koutů České republiky, ale také z Polska, Maďarska a Slovenska.

Na stadionu TJ Lokomotiva bylo živo už od osmé hodiny ranní. Možná že přípravy probíhaly i dřív, já ale na místo dorazila krátce před osmou a velmi rychle vzaly za své mé obavy, že budu stát před neprodyšně zavřenou branou a s rukama v klíně čekat. Pravda, málem jsem se do areálu nedostala, neb přísní organizátoři nekompromisně posílali pryč téměř všechna auta se slovy, že je zde uzavřená akce. Naštěstí mě zachránila předsedkyně krajské Rady seniorů Olomouckého kraje a zároveň šéfka organizačního výboru, která mě nechala zaparkovat vedle svého vozu.

Nervozita na ní byla patrná, byť má s pořádáním velkých akcí dlouholeté zkušenosti. Je však perfekcionistka, a tak si moc přála, aby i tentokrát vše klaplo na výbornou. Zatímco Milena Hesová v reflexní vestě pobíhala po areálu, rozdávala pokyny, kontrolovala a vůbec dělala spoustu dalších věcí, já si obhlížela „místo činu“.

Mezi pestrobarevnými tričky do dálky zářily červené uniformy seniorských mažoretek, které měly významný úkol – celou tu pestrou řeku, do níž se seniorští sportovci jakoby slili, přivést pod tribunu, na níž stáli a mávali významní hosté.

Úderem 9.30 zazněla z amplionu pochodová hudba, mažoretky se chopily svého úkolu a všech devatenáct týmů postupně nakráčelo na plochu a řadilo se k slavnostnímu zahájení III. mezinárodních sportovních her. Všechny přítomné jako první přivítala Milena Hesová, a pak pře-

dala mikrofon předsedovi Rady seniorů dr. Zdeňku Peresovi. Ten mimo jiné poděkoval všem, kteří akci podpořili finančně, záštitou či obojím – tedy Ministerstvu práce a sociálních věcí, Olomouckému kraji a jeho hejtmanovi, městu Olomouc a jeho primátorovi i olomouckému arcibiskupství a arcibiskupovi Janu Boskovi Graubnerovi a také České unii sportu.

Po něm pozdravil seniorské sportovce ministr kultury a primátor města Olomouc Antonín Staněk, který se mikrofonu ujal velmi svérázným a neotřelým způsobem – jednoduše přeskočil zábradlí před ním. To patřičně okomentoval hejtman Ladislav Okleštěk, který od něj přebíral pomyslnou štafetu se slovy, že tento akt opakovat nebude, protože kdyby pod ním zábradlí náhodou nevydrželo, pan primátor by mu vzniklou škodu předepsal k úhradě. V humorném duchu se nesl celý jeho následující projev. Pozdrav pana arcibiskupa vyřídil sportovcům římskokatolický biskup, nynější pomocný biskup a generální vikář olomoucké arcidiecéze monsignore Josef Nuzík.

PRVNÍ SLAVNOSTNÍ AKT

Ačkoli hry stále ještě oficiálně neodstartovaly, dočkaly se svého prvního ceremoniálu. Kytici z rukou hejtmana převzala paní Božena Bílková z Havířova, která startovala v týmu Svazu žen a s věkem 84 let byla nejstarší účastnicí her!

Po tomto aktu složili slib závodníci i rozhodčí a hry byly oficiálně zahájeny. Řada došla na půvabnou profesionální cvičitelku, která vedla rozcvičku, zatímco rozhodčí se odebrali na svá stanoviště. V tu chvíli se však sluníčko schovalo za velké černé mraky a organizátoři i závodníci vzhlíželi s obavami k obloze. Samozřejmě že byla připravena i takzvaná mokrá varianta pro případ nepřízné počasí, ale přece jen se lépe sportuje venku... I proto byla rozcvička poněkud zkrácena. Pokyn zněl jasně – začít co nejdřív!

Krátce po čtvrt na jedenáct se rozběhlo sportovní klání. Na jednotlivých stanovištích se střídaly týmy, členové se vzájemně povzbuzovali. Někteří absolvovali celý víceboj s úsměvem a nadhledem, zatímco s jedinci soutěživými, dlužno dodat, že pokud jsem se správně dívala, rekrutovali se zejména z řad mužů, cloumaly emoce chvíli radostné a posléze za zlostné, podle toho, jak se v daný okamžik dařilo.

Celé barevné hemžení hejtman kraje nejen pozoroval, ale stanoviště i obcházel a se seniory se vždy zastavil na kus řeči. Vyzkoušet si ale některou z disciplín se neodhodlal, byť byl závodníky vyzýván několikrát. Zato rozdával jednorázové holicí strojky, na nichž bylo napsáno – oholíme hejtmána (společně).

Zakaboněnou oblohu si vzal na povel monsignore Nuzík, který slíbil, že se bude modlit nejen za zdar akce, ale i za vlídné počasí. Jeho modlitby byly evidentně vyslyšeny, neboť do chvíle, kdy dokončil klání poslední závodník, nespadla ze zakaboněné oblohy ani kapka.

PROHLÍDKA HANÁCKÉ METROPOLE

Stalo se zvykem, že město, které sportovní hry seniorů hostí, se chce pochlubit i svými památkami či unikáty, a tak připraví pro sportovce i jejich doprovod program s touto tematikou. Ani v Olomouci tomu nebylo jinak. Během dalšího dne si tak zájemci mohli prohlédnout hanáckou metropoli. Aby se průvodci mohli věnovat všem a zodpovědět případné dotazy, absolvovaly prohlídku postupně vždy menší skupinky. Nadšení byli bez nadsázky všichni. A program si vychutnali navzdory tomu, že s přibývajícím časem přece jen trochu rostla nervozita a napětí. Večer to-

tiž probíhalo slavnostní vyhlášení výsledků celého klání.

Na dekoraci těch nejúspěšnějších dorazil i premiér české vlády Andrej Babiš, což senioři kvitovali a ještě víc si cenili toho, že s nimi pobyl i posléze na večeru věnovaném tanci a veselí. Premiér se spolu s hejtmánem Olomouckého kraje ujali předávání cen těm nejlepším. Dlužno dodat, že na vyhlášení nechyběl ani náměstek olomouckého hejtmána Ing. František Jura, do jehož gesce patří i sport.

Výsledky byly vyhlášeny v jednotlivých disciplínách v kategorii ženy do 70 let, ženy 70+, muži do 70 let a muži 70+, vždy první tři místa. Dále pak byly vyhlášeny výsledky jednotlivců v celé soutěži opět ve čtyřech kategoriích.

RS Plzeňského kraje

RS Moravskoslezského kraje

RS Olomouckého kraje

Předsedkyně RS Olomouckého kraje poděkovala všem, kteří se podíleli na zdárném průběhu úspěšné akce.

Poté byly hry slavnostně ukončeny. Senioři však ještě dlouho tancovali, diskutovali a bavili se. A shodli se na tom, že už se těší na další společné aktivity. Protože stárnout pro ně neznamena sedět s rukama v klíně a nic nedělat.

Lenka Desatová

Foto: autorka a Milena Hesová

KDYŽ AKTIVNÍ SENIOŘI NESEDÍ DOMA...

Týdny plné aktivního pohybu a výletů mají za sebou senioři z Bruntálu. Mimo běžných akcí v partnerském polském městě Opole slavili společně s polskými seniory Den seniorů a v polských Gaszowicích se o něco později prezentovali v projektu EU – Napříč generacemi. V rámci akce Očima generací vystoupili se svými tanci v Domově Pohoda a také na oslavách Dnů města. A čekal je také retro pionýrský tábor v Rychlebských horách. Během něj poznávali památky tohoto výběžku na samé hranici s Polskem, několikrát promokli, ale náladu jim to nezkazilo. Samozřejmostí byla ranní rozcvička, nástup a hlášení a na závěr tábora karneval. Teď se chystají na výlet na kolech a na výstavu Móda osmiček, která je ve Slezském muzeu v Opavě.

Marta Rozprýmová

Foto: autorka

SPOLEČNÁ DOVOLENÁ

Stalo se už tradicí, že se senioři – bývalí zaměstnanci školství z Ostravy – i se svými rodinnými příslušníky vydávají na společnou dovolenou a ani letošní rok nebyl výjimkou. A když společná dovolená, tak dělat vše společně! Platilo to o ranní rozcvičce i o výletech za poznáním, tanečních večírcích s živou hudbou i bingu. A protože se rekreaovali v Sezimově Ústí, vydali se také na exkurzi do vily Hany a Edvarda Benešových. Na cestě domů konstatovali, že se už těší na tu příští dovolenou.

Emilie Altmanová

Foto: autorka

POLITIKU DĚLÁM PRO LIDI

Sotva jsme se dočkali nové vlády, klepou na dveře další volby, a to volby komunální a také volby do části Senátu. Svůj post v horní komoře Parlamentu bude opět obhajovat Božena Sekaninová. Působí v ní už od roku 2006. A ačkoli Senát mnozí považují za nadbytečnou instituci, ona to vidí jinak.

To, že lidé nemají kladný vztah k Senátu, slyším často. Po vzniku horní komory byl Senát jednobarevný a daleko od lidí a jejich problémů. Postupně se situace měnila. Z dolní komory přichází stále víc kontroverzních návrhů zákonů. Senát je pak poslední institucí, která může situaci zachránit. A změnit to velkým gestem či razantním krokem nelze. V tomto případě je na místě pouze každodenní systematická práce ve prospěch občanů.

PAMATUJETE V SENÁTU SKUTEČNĚ LECCOS. CO ZA TĚCH DVANÁCT LET POVAŽUJETE ZA JEHO NEJVĚTŠÍ ÚSPĚCH A CO SE PODLE VÁS ÚPLNĚ NEPOVEDLO A PROČ?

V době rozpuštění sněmovny v roce 2013 Senát poprvé v historii na návrh vlády schvaloval zákonná opatření. Zamezil tak možnému zmatku kolem účinnosti nového občanského zákoníku a hrozící krizi ve zdravotnictví. Všechna čtyři zákonná opatření následně nově ustavená Poslanecká sněmovna schválila. Hlavní úspěch Senátu vidím v kultivaci a opravách chyb zákonů přicházejících ze

sněmovny. Mohla bych z poslední doby uvést příklady důležitých zákonů o rozpočtovém určení daní, registru smluv nebo kontrole veřejných financí, kdy Senát návrhy těchto zákonů korigoval a navrhl v nich konkrétní změny. Pokud jde o „neúspěchy“, tak mě v obecné rovině mrzí, že v mnoha případech sněmovna neakceptuje naše potřebné korekce zákonů.

CO POVAŽUJETE ZA SVŮJ NEJVĚTŠÍ ÚSPĚCH?

Mohu jmenovat například zrušení S-karet, které se negativně dotýkaly těch nejzranitelnějších, zrušení tunelování průběžného důchodového systému ve prospěch soukromých penzijních fondů. V neposlední řadě i regulaci hazardu. Za důležitou považuji také práci v regionu. Spolupracuji se Sdružením nájemníků, které pomáhá lidem orientovat se v bytové problematice. Podílím se rovněž na vedení sociálního družstva, zaměstnávajícího výhradně osoby se zdravotním postižením. Dlouhodobě velmi úzce spolupracuji s neziskovým

sektorem ve svém volebním obvodu. Těšíme mě, že v našem regionu mě lidé znají, obracejí se na mě s důvěrou a tu nechci zklamat.

ZAŽILA JSTE SITUACI, KDY JSTE CHTĚLA S POLITIKOU DEFINITIVNĚ SKONČIT?

Politika je jako jízda na divokém koni. Jednou dole, jednou nahoře. Kolikrát jsem chtěla skončit, to asi nespočítám. Důležitější ale je najít v sobě odhodlání nenechat se znechutit.

CO VÁS MOTIVOVALO POKRAČOVAT?

Lidé. Dokud jsem v politice aktivní, mohu pomoci nebo přispět k řešení. Pokud to vzdám, nebudu mít sílu a prostředky cokoli řešit.

V SENÁTU PŮSOBÍTE VE VÝBORU PRO ZDRAVOTNICTVÍ A SOCIÁLNÍ POLITIKU, COŽ JSOU OBORY VELMI ÚZCE SPOJENÉ SE SENIORSKOU POPULACÍ. JAKÝ JE VÁŠ POHLED NA KVALITU A DOSTUPNOST ZDRAVOTNÍ PÉČE PRO SENIORY?

Z mého pohledu je to každodenní boj

o to, aby se péče o seniory nezhoršovala. Z vlastní zkušenosti ze zahraničních pracovních cest mohu konstatovat, že naše zdravotnictví je na velice dobré úrovni, ale vždy záleží na osobním přístupu zdravotnického personálu.

SAMA JSTE PRACOVALA JAKO ZDRAVOTNÍ SESTRA ČI V AGENTUŘE DOMÁCÍ PÉČE. JISTĚ SLEDUJETE VÝVOJ V TĚCHTO OBLASTECH. JE PODLE VÁS POZITIVNÍ?

V době, kdy se v ČR začala rozvíjet domácí péče, se vše dělalo za pochodu. I dnes, kdy domácí péči poskytuje erudovaný personál, je pořád co zlepšovat. Je důležité seniory co nejdéle udržet v domácím prostředí a necentralizovat je do velkých domovů důchodců. Stojí za to považovat, zda instituce domácí péče víc nezačlenit do komunity, kde senioři bydlí. Jsem pro to, rozšířit v každém městě domovinky, kde se se seniory pracuje aktivizací denních činností, kde pracují odborníci na psychiatrii a je možnost zachytit v časném stadiu například stařecké demence či Alzheimerovu chorobu.

Mezi negativní záležitosti řadím neustálý rozpor mezi zdravotní a sociální péčí. A také jejich podfinancování. Největší úskalí je ve financování a nastavení podmínek pro poskytovatele zdravotních a sociálních služeb.

Nejdůležitější však podle mého názoru je také správné financování v obcích i státu. Musíme si uvědomit, že předražené zakázky, rozkradené a vytunelované veřejné prostředky nám pak v péči o potřebné chybí. Jde o spojitě nádoby.

NA SVÝCH WEBOVÝCH STRÁNKÁCH UVÁDÍTE, ŽE SI HODLÁTE POSVÍTIT NA NEZÁKONNÉ POČÍNÁNÍ EXEKUTORŮ. MOHLA BYSTE SPECIFIKOVAT, OČ JDE A CO HODLÁTE PROSAZOVAT?

Začnu číslem. Skoro milion lidí u nás čelí exekuci. Velká část z nich pro nezaplacení poměrně malé částky. Ti lidé se postupně dostali do rukou lichvářů, následně pak exekutorů. Přitom náklady na exekuci mnohonásobně převyšují dlužné částky. Zrůdný systém. Jsem pro to, aby se dluhy platily. To je slušné. Státní systém musí věřitelům zajistit právní jistotu jejich postavení. Na druhou stranu je jasné, že lichva a exekuce musí být státem přísně regulovány. Stát také musí dlužníkům umožnit své dluhy splácet,

a ne je nahnat do lidsky neřešitelné situace. Není možné, aby si věřitelé mohli vybrat jakéhokoliv exekutora k vymáhání pohledávky a tím navyšovali dlužnou částku. Senátoři napadli ustanovení exekučního řádu u Ústavního soudu. Stejně tak jsme prosadili i zákon o půjčkách, který omezuje lichvu.

NA EXEKUCE JSEM SE PTALA I PROTO, ŽE JIM ČELÍ ČÁST SENIORŮ. SENIORSKOU POPULACI ALE TRÁPÍ I NÍZKÉ PENZE, KTERÉ JSOU V SOUČASNOSTI NA HRANICI 40 % PRŮMĚRNÉ HRUBÉ MZDY. TO JE NEJHORŠÍ STAV OD ROKU 1989 A PROGNOZY NEJSOU PŘÍZNIVÉ. CO VY NA TO?

Důchod není charita, ale poděkování společnosti za práci odvedenou v minulosti. Z tohoto pohledu považuji výši důchodu v naší zemi za selhání společnosti.

NEJEN NÍZKÉ PENZE, ALE TAKÉ VYSOKÉ NÁJMY JSOU PŘÍČINOU ŽIVOTNÍ SITUACE MNOHA SENIORŮ. NEJHŮŘ JSOU NA TOM TI, KTEŘÍ ŽIJÍ V NÁJEMNÍCH BYTECH VE VELKÝCH MĚSTECH A JSOU NAVÍC SAMI... NÁJEMNÉ SE ŠPLHÁ VÝŠ RYCHLEJI NEŽ PENZE, DOPLATEK NA BYDLENÍ POKRYJE POUZE MALOU ČÁST NÁKLADŮ A MĚSTSKÉ, OBECNÍ ČI SOCIÁLNÍ BYTY, KAM BY SE SENIOŘI MOHLI UCHÝLIT, PROSTĚ NEJSOU. JAKÉ BY PODLE VÁS MĚLO BÝT ŘEŠENÍ?

Proč vymýšlet vymyšlené? Naši předkové používali takzvané domovské právo. Každý občan obce měl definované povinnosti, ale také práva, kdy se o něj má obec postarat. Moderní verze tohoto pravidla by vyřešila většinu věcí. Ruku na srdce. Pokud má obec kvalitní lidi ve vedení, najde řešení, jak stavět startovací byty pro mladé i levné malorozměrové byty pro seniory. Takoví představitelé obcí však musí počítat s tím, že se dostanou do konfliktu se stavební a developerskou mafii. Jejich ceny jsou totiž postaveny na pokřivených pravidlech, korupci a ovládání trhu. V každém případě by obec měla svým občanům pomoci v tom, aby poslední roky svého života prožili důstojně.

DALŠÍ OKRUH, KTERÉMU SE VĚNUJETE A KTERÝ SE TÝKÁ I SENIORSKÉ POPULACE, JE OCHRANA SPOTŘEBITELŮ V OBCHODNÍM STYKU. VYSVĚTLETE

PROSÍM, OČ VÁM JDE A PROČ.

Divíte se, že v Německu mají kvalitnější zboží než v České republice? Přitom jde o stejné značky a typy výrobků. Vyplyvá to však z jednoho zákona. Ten v Německu definuje, že kupující má právo na kvalitní výrobek. To je zásadní. Zákazník musí zaplatit skutečnými penězi, nikoliv padělkami. Má tedy nárok koupit skutečný výrobek, ne napodobeninu. Prosazení takového zákona však bude potřebovat hodně odvahy a hodně veřejné podpory. Jde totiž proti zájmům nadnárodních společností, jejichž preferencí je zisk, nikoliv kvalita.

ZA DOBU, CO JSTE V SENÁTU, JSTE ROVNĚŽ DOSPĚLA DO SENIORSKÉHO VĚKU. ZMĚNIL SE VÁŠ POHLED NA SENIORSKÁ TÉMATA, NEBO JSTE PÁTRALA K ZASTÁNCŮM SENIORŮ I V MINULOSTI?

Vždy jsem prosazovala důstojný život všech, včetně seniorů. Asi jsem věkem ze staré školy, ale naštěstí se pořád cítím aktivní. I proto je pro mne téma seniorů stále stejné.

POKUD BYSTE BYLA ZVOLENA, CO POVAŽUJETE ZA PRIORITY SVÉ PRÁCE V NADCHÁZEJÍCÍCH ŠESTI LETECH?

Mé cíle jsou zřejmě z předchozích odpovědí. Nejvíce je asi viditelná moje každodenní práce s občany. Mým opravdovým snem je zlepšení vztahů ve společnosti. Právě proto, že následující období je zcela určitě moje poslední, mohu využít své zkušenosti, ale také najít zvýšenou dávku odvahy pro prosazení věcí zásadních. Chci se věnovat sociálním záležitostem, podpoře startovacích bytů pro mladé, ale také podpoře sociálního a družstevního bydlení. Jsem zásadně proti privatizaci zdravotnictví a školství. Stejně tak proti privatizaci společností se státní účastí, například Lesů ČR nebo Budvaru.

PROČ BY VÁS MĚLI SENIOŘI VOLIT?

Protože jim rozumím.

CO BYSTE VZKÁZALA VŠEM ČTENÁŘŮM DOBY SENIORŮ?

Pokud to jde, užívejte zdraví a vnoučat. Věk nám dává velkou výhodu dívat se na věci s nadhledem. Využívejme toho.

Lenka Desatová

Foto: archiv

ODEŠEL GENERÁL VRANSKÝ

Stála jsem na balkoně sálu Přítomnost v Domě odborových svazů na pražském Žižkově a fascinovaně sledovala muže u předsednického stolu, který se absolutně vymykal. Psal se květen 2013 a já sledovala 2. sjezd Rady seniorů ČR. Muž, který mě tak zaujal, celé jednání řídil. Na sobě měl vojenskou uniformu a všichni jeho slovům naslouchali až s nábožnou úctou.

Tenkrát jsem se s generálem Pavlem Vranským, tehdy ještě plukovníkem, setkala poprvé. Když jsem se dozvěděla, že tento vitální muž oslavil devadesátku, nechtělo se mi uvěřit, že tomu tak skutečně je. Věk byl snad patrný jen z jeho šedin.

Později jsem se s ním setkávala na zasedáních předsednictva Rady seniorů, kde zasedal jako místopředseda Svazu protifašistických bojovníků. Za všech okolností se usmíval,

na dění kolem sebe se vždy díval s nadhledem. Možná mu k němu pomohly i velmi těžké chvíle, které prožil. Ve srovnání s válečnou vřavou 2. světové války mu naše dnešní problémy musely připadat jako procházka růžovou zahradou.

Pavel Vranský na předsednictvu nemluvil často, vystoupil, jen když měl opravdu co říci. S noblesou a klidem sobě vlastním ale zasáhl vždy, kdy nálada houstla a ctihodní členové

předsednictva, pánové v letech, se hádali jak o život. A po jeho slovech se nejen z úcty k němu, ale i proto, že vždy uhodil hřebíček na hlavičku, situace s železnou pravidelností zklidnila.

V ROLI CELEBRITY

Netrvalo dlouho a mohla jsem se na vlastní oči přesvědčit o tom, že zdaleka nejsem sama, kdo je osobností Pavla Vranského fascinován. Rada

seniorů pořádá mnoho akcí a on na nich jako člen předsednictva nechyběl. Jakmile vstoupil, samozřejmě v uniformě a se svým typickým úsměvem, ocitl se rázem v obležení přítomných seniorů. Žádali jej o společné snímky, nechávali si od něj podepsat články, které vyprávěly o jeho životě. On se usmíval, všem vyhověl, i když se podívoval, co právě na něm mají. Politici, kteří na těchto událostech nechybějí, byli jednoznačně v jeho stínu, jaksi na druhé koleji.

SMUTNÉ LOUČENÍ

Loni v květnu, před 3. sjezdem Rady seniorů ČR, se Pavel Vranský loučil se členy předsednictva. Věděl, že jeho mise končí, rezignoval totiž na svou funkci ve Svazu protifašistických bojovníků. Odmítl také žádost předsednictva, aby se opět ujal řízení sjezdu. Poděkoval za důvěru, uvedl ale, že se necítí zdravotně nejlépe. Pro ocenění dlouholeté činnosti ve prospěch sjednoceného seniorského hnutí si na sjezd nepřišel, omluvil se ze zdravotních důvodů. 29. dubna le-

tošního roku oslavil Pavel Vranský 97. narozeniny, o dva měsíce později přišel na ústředí Rady seniorů smutný mail od jeho paní – generál Vranský 24. června po dlouhé nemoci zemřel. O pět dní později se s ním přišly do obřadní síně krematoria v Praze-Strašnicích rozloučit stovky lidí.

Bolestná ztráta je to nejen pro jeho rodinu, ale pro všechny, kdo Pavla Vranského znali a obdivovali jeho optimismus, vitalitu i životní moudrost. Těm všem bude chybět. Měla jsem to štěstí, že jsem pana generála Vranského znala osobně a zpráva o jeho odchodu mě velmi zasáhla. Stále ho vidím před sebou, jak přichází do sídla Rady seniorů, se všemi se vítá a na odchodu mává se slovy: „Tak na shledanou, přátelé.“

Na shledanou, Pavle, a děkuji za vše, co jste mi dal a co jste mě naučil. Věřím, že tohle Vám vzkazují spolu se mnou i ti, co se s Vámi nechávali fotit a velmi Vás obdivovali.

Lenka Desatová

Foto: archiv

EXTRA INFO

BYLO MU NECELÝCH OSMNÁCT, KDY SE ROZHODL OPUSTIT RODINU A PUSTIT SE DO BOJE PROTI HITLEROVI.

Tehdy naposled viděl svoji matku, z celé početné rodiny přežili holocaust jen tři lidé. Po dramatickém útěku do Polska se přidal k Čechoslovákům, kteří společně s podplukovníkem Svobodou chtěli bránit Polsko. Po pádu Polska upadl do sovětského zajetí, ze kterého nakonec směl odejít na Střední východ, kde prošel výcvikem ve zbraní a pak bojoval v Sýrii proti Francouzům, kteří se přidali na stranu nacistů. Odsud byla jeho jednotka převelena v říjnu 1941 do Tobruku. Po úspěšné misi se Pavel přihlásil k letectvu. Byl přidělen k 311. bombardovací peruti, do osádky liberátoru kpt. Rudolfa Protivy. V letovém deníku s jeho původním jménem Wechsberg je zaznamenáno 500 operačních hodin. Na konci války toužili letět na pomoc bojující Praze. Nesměli. Až později se dověděli, co se dohodlo na Jaltě...

Co znamená rozdělený svět, poznal hrdina vyznamenaný za odvahu a statečnost i po válce. Vězení sice unikl, ale čelil ústrkům a ponížení. Po sovětské invazi v roce 1968 se stal nespolehlivým. Před prověřkovou komisí totiž na otázku, jak se na vše dívá, odpověděl: „Nemohl jsem rozehnat tanky v khaki barvách ani v roce 1939, ani v roce 1968.“

Zaslouženého uznání se dvojnásobný nositel Československého válečného kříže, trojnásobný držitel medaile Za chrabrost, nositel medaile Za zásluhy 1. stupně a jiných českých i britských vyznamenání dožil až po roce 1989.

V roce 2013 byl Pavel Vranský vyznamenan prezidentem Zemanem medailí Za zásluhy 1. stupně. V květnu 2017 se dočkal i jmenování do hodnosti generála.

ZUZANA MALÉŘOVÁ

„MOHLA BYSTE NAPSAT ROZHOVOR SE SPISOVATELKOU ZUZANOU MALÉŘOVOU? PATŘÍ K MÝM NEJOBLÍBENĚJŠÍM,“ POPROSILA MĚ NA BESEDĚ V KLUBU SENIORŮ V KUTNÉ HOŘE JEDNA PANÍ. JEJÍ PŘÁNÍ DNES S RADOSTÍ PLNÍM A VĚŘÍM, ŽE POTĚŠÍ I OSTATNÍ.

„Když jsem byla mladá, někdo mi řekl, že práce má být viditelnější než člověk sám. A tak se možná podvědomě ubírá i můj život. Nejsem typ pro večírky a mediální společenské akce, přesto na křtech mých knih jsou plné sály čtenářů a blízkých,“ říká paní Maléřová. V knihách i rozhlasových pořadech se svěřuje se svými myšlenkami a úvahami, ve vzpomínkách se ráda vrací ke svým kořenům, rodičům, do rodného kraje v Beskydech. Prostřednictvím citlivých literárních portrétů zobrazuje obyčejný život, svět plný radosti i smutku, který denně žijeme. A má na ženu neobvyklou zálibu – miluje fotbal.

ZASLECHLA JSTE NĚKDY V DĚTSTVÍ, ŽE Z TÉ HOLKY VYROSTE JEDNOU SPISOVATELKA?

Zcela jistě ne, mou touhou bylo stát se zvěrolékařkou. Se zvířaty jsem si rozuměla víc než s lidmi. Chodila jsem krmit psy z celé vesnice a těm nejzuboženějším jsem vyprávěla o jejich kráse a jedinečnosti. Tatínek však v dané době tušil, jaké obtíže by na mě jako ženu-veterinářku ve valašských horách čekaly. Nic neříkal, ale vzal mě do místního kravína a na nedaleká jatka – a já se na poslední chvíli rozmyslela. Můj kamarád, slavný fotbalista Werner Lička, si tehdy přečetl mé postřehy z fotbalového prostředí a řekl mi: Proč nepíšeš, ty se na svět díváš úplně jinýma očima. Zamyslela jsem se nad tím. Se zvířaty jsem mluvit uměla, rozhodla jsem se, že se to naučím i s lidmi. Nejnaternější pocity člověka se staly celoživotním tématem mých knih.

MĚLA JSTE NĚJAKÝ LITERÁRNÍ VZOR?

Velký vliv na mě mělo setkání s valašskou spisovatelkou Marií Podešvovou.

Vzniklo pouto, které trvalo až do její smrti, stala se mou „adop tivní babičkou“. Spolu jsme občas i psaly, ale především jsem poznala místo, „kde se slétávají géniové, aby hovořili s člověkem“. Tady se sjížděli přední výtvarníci, spisovatelé, hudebníci, herci, básníci i sportovci a já byla u mnohých z těch debat o umění, životě a přírodě. A když jsme se například učili ve škole o Lavičce Jiřího Mahena, věděla jsem přesně, že se jedná o lavičku u solánského srubu Podešvových nad černým jezerem.

SENIORŮ MAJÍ VAŠE KNIHY RÁDI. MYSLÍTE PŘI PSÁNÍ NA NĚ?

Nemyslím na žádnou konkrétní skupinu čtenářů, píšu ze svých nejupřímnějších pocitů. Už v dětství jsem však vyhledávala starší lidi, dokonce i jako začínající tvůrce. Možná jsem vnímala, že s nimi mohu růst, že mne doslova „táhnou k výškám“. Vzpomínám si, bylo mi asi dvacet let, jak na mne po přečtení jednoho textu nadšeně křičela Stella Zázvorková: „Já jsem věděla, že vy jste Někdo!“ Byla velmi

vzdělaná, moudrá a náročná. Dobře jsem v tu chvíli věděla, že rozhodně nejsem Někdo, že jsem na úplném začátku, ale v tu chvíli mne motivovala k velké touze skutečně obstát, uspět. Měla ráda mladé lidi. Tak to mám dnes i já. Dělá mi velkou radost, že ve školách mi na besedách pedagogové říkají úplně stejnou větu jako vy dnes, jen s tím rozdílem, že nemluví o seniorech, ale o mladých lidech. Myslím, že mé psaní jde napříč generacemi a profesemi, protože jeho podstatou je pátrání v labyrintu našeho nitra a hledání pevného bodu, což je jiné v mládí, jiné ve stáří, ale vždy složitě.

JAK SE VÁM DAŘÍ PRONIKAT K LIDEM TAK BLÍZKO, ŽE JSOU OCHOTNI SVĚŘIT SE VÁM I SE SVÝMI TAJNÝMI BOLESTMI?

Nevím, jestli to tak opravdu je, pokud ano, je v tom určité kus intuice. Oslovit toho, kdo na mé oslovení bude slyšet. Kolem nás je hodně bolesti, žádný člověk jí neunikne. Nemusí jít o naše vlastní trápení, ale třeba sdílené. Kdo má jen tro- ▶

► chu schopnost vcítění, nemusí potkat životní tragédii, aby rozuměl smutku druhého. Snažím se rozumět tomu osamocení, ve kterém se člověk v případě velké ztráty ocitne. Snažím se s ním chvíli pobýt, když život kolem musí běžet dál. Jednou jsem dostala květiny od čtenářky, která mi řekla: To máte za to, jak krásně píšete o těch strašných věcech... Ale zároveň je vyvažují těmi veselými, šťastnými, protože život umí kvést tolika barvami, že je žádný malíř nevyčerpá.

MEZI VAŠIMI KNIHAMÍ ZDALEKA NEJSOU JEN ROZHOVORY...

Za důležitou považuji svou volnou trilogii o růstu člověka. Psala jsem ji dvacet let. Jednotlivé knihy se jmenují Jak potkat děti (každá kapitola začíná otázkou Jak a odpovídá na otázky těch nejmenších dětí), Proč kluci milují fotbal (každá kapitola začíná otázkou Proč a děti v ní už vstupují do dospívání) a Kdy se dotknout dospělosti (každá kapitola odpovídá na otázku Kdy a mladí lidé v ní začínají žít vlastní život). Jsou to silné příběhy mladých lidí, kteří mě k sobě pustili opravdu hodně blízko. Chtěla jsem napsat knihu

o nich a vznikla vlastně kniha o nás, překvapivá i pro mne samotnou.

KNIHA JAK POTKAT DĚTI PATŘÍ K VAŠIM NEJÚSPĚŠNĚJŠÍM, DOČKALA SE UŽ TŘETÍHO VYDÁNÍ. ČÍM MYSLÍTE, ŽE TO JE?

Myslím, že tahle kniha mnohé oslovila svou naivní citlivostí, ale i otevřeností. Psala jsem ji uprostřed mateřství a to je dobře. S odstupem bych získala nadhled a zrušila tu autenticitu prožitků, které čas zvláště zahladí a odnese a promění v banality. Člověk tu zjitřenost zapomene. K napsání knihy jsem se nechala přemluvit nakladatelem, o dětech jsem vůbec psát nechtěla, stejně tak i můj muž, fotograf Vlado Bohdan. Nakonec dvě z jeho fotografií z této knihy vyšly v publikaci Family v prestižním fotografickém nakladatelství Phaidon v Londýně. Zároveň však musím říct, že jsou knihy, které vyšly stejně tak opakovaně jako tato a zároveň zaujaly i širší okruh čtenářů – například Dopis Cyranovi či nejnovější O květině.

VÁŠ MANŽEL, FOTOGRAF VLADO BOHDAN, MNOHÉ Z VAŠICH KNIH DOPROVÁZÍ SVÝMI FOTOGRAFIEMI.

JAK VYPADÁ VAŠE DOMLUVA?

Máme dané téma a tvoříme samostatně. On fotí, já píšu. A pak přijde chvíle, kdy rozpracované věci položíme vedle sebe a zjistíme, jestli jsme cítili stejně a jestli „ladíme“. Nesmíme se minout v základním pocitu, náladě. Naši poslední spolupráci byla právě kniha Kdy se dotknout dospělosti, kde je výtvarná stránka velmi důležitá a ve spolupráci se špičkovým grafikem Filipem Skalákem vznikla myslím krásná kniha i na pohled.

SPOLUPRACUJETE I S ROZHLESEM. JAKÝ POŘAD JE „TEN VÁŠ“?

Zhruba pětkrát do roka uvádím nedělní vysílání Dobrého rána s Dvojkou, což je tříhodinové vysílání založené na mluveném slově, rozpravách s posluchači, říkám tomu „nedělní kostel“, protože takový byl náš valašský nedělní rituál. Pak společný oběd a odpoledne fotbal. Nedělní ráno je pro mne dodnes zastavením, zamyšlením. Mnoho posluchačů mi píše, že vstávají v pět ráno, aby jim nic neuniklo. Velice si toho vážím, a zároveň je to důvod, proč nemohu vyhovět a modelovat Dobré ráno častěji. Nechci se

zpronevěřit laťce, kterou nastavili mí předchůdci, a především nechci zklamat právě posluchače a jejich očekávání. Na každý pořad se připravuji tak dva měsíce. Kromě toho moderuji každý druhý pátek Noční Mikroforum, tam nejsem sama, ale s hostem, ve večerních hodinách si povídáme o životě a práci.

ČEMU SE VĚNUJÍ VAŠE DNES JIŽ DOSPĚLÉ DĚTI?

Dcera Alžběta Bohdanová je zpěvačka a studuje herectví. Má jazykové nadání, vystudovala italské gymnázium, má za sebou první ročník italianistiky na Filozofické fakultě. Nedávno vyšlo její první CD O lásku dál, na kterém se podíleli vynikající muzikanti a skladatelé Vratislav Zochr, Jan Jiráň z pražské Ypsilonky, ústřední duet O lásku dál nazpívala Alžběta s herečkou Martinou Randovou a mezi spoluautory výrazně patřím i já, protože jsem autorkou všech textů. Všechny jsou v tištěné podobě součástí CD, vlastně taková malá básnická sbírka, a musím říct, že se skláním před Alžbětou, s jakou lehkostí a krásnou češtinou ty náročné texty zpívá. Syn Jero-

ným Bohdan odmalička hraje fotbal a studuje výtvarnou školu. Když jsem dokončovala svou novou knihu O květině, namaloval tak krásné lilie, že jsem ho požádala, aby mi je dal na obálku knihy. Nakonec to dopadlo tak, že je ilustrátorem celé knihy. Skoro vždycky, když ji někdo vezme poprvé do ruky, prohlásí: „To je krásná obálka, kdo to maloval?“ A já se smíchem odpovím: „Můj osmnáctiletý fotbalista.“ V jeho květinách je velká křehkost a zvláštní nostalgie.

JAK SE ZRODILA VAŠE LÁSKA K FOTBALU?

Na fotbalovém hřišti jsem vyrostla. Tatínek, jeho bratři, můj bratr, bratřanci – všichni byli fotbalisté. Když jsem se odstěhovala do Prahy, měla jsem pocit, že se tahle kapitola v mém životě uzavřela. Jenže pak se narodil syn, a když mu byly tři roky, pronesl, že chce hrát fotbal. Spolupracuji dnes s fotbalovou Duklou Praha, sešla se tam kolem mládeže skvělá parta lidí. Cítím k nim přátelství, úctu, je mi s nimi dobře. Výsledkem jsou ojedinělé literární projekty, teď právě završujeme celoroční projekt Celá Dukla

EXTRA INFO

LITERÁRNÍ DÍLO ZUZANY MALÉŘOVÉ

- ▶ Život je kulatý
- ▶ Stůl paní Stelly
- ▶ Hlas se stínem
- ▶ Pracovní intimnosti
- ▶ Ghetto vyvolenců
- ▶ Psáno v kóji
- ▶ Viděla jsem jít
- ▶ Počítání času
- ▶ Křehké otázky
- ▶ Kolemjdoucí
- ▶ Celá viola tvé duše
- ▶ Ticho v květu violy
- ▶ Šťastná hodina
- ▶ Příběhy z tribuny
- ▶ Jak potkat děti
- ▶ Proč kluci milují fotbal
- ▶ Kdy se dotknout dospělosti
- ▶ Dopis Cyranovi
- ▶ O květině

jedna báseň, nedávno jsme společně vydali kalendář Celá Dukla čte a píše. A jedna z mých knih, Příběhy z tribuny, vznikla právě na Julisce.

DOSTALA JSTE V MLÁDÍ OD RODIČŮ NĚJAKOU „RADU DO ŽIVOTA“?

Rodiče nám nepředávali zkušenosti slovy, ale příkladem. Bezmezně nám důvěřovali a nechali nás jít. Ale často nám vyprávěli příběhy, hlavně tatínek. Začínal vždy větou: „Řeknu vám takovou perličku.“ Nacházeli jsme v nich morálku, erbenovské překročení řádu, po kterém přichází trest, a zároveň obrovskou legraci. Máma to vždy komentovala slovy: „Bože, ten zase kecá...“ A my se smáli. O to hůř jsem nesla, že v konci jeho života mu nemoc vzala řeč, uzavřela mu ústa. To je to největší, co jsem si z domova odnesla – pořád hledám příběhy. Pochopila jsem, že k jejich vyprávění potřebuji rozum stejně jako víru, cit, fantazii a snění. Vyprávím je i za tatínka. A v životě se držím věty, že nikdy neznáme konec příběhu.

Eva Procházková

Foto: Vlado Bohdan, Dagmar Hájková, Jana Pertáková

ČERNÝ DEN

V NAŠICH DĚJINÁCH

Už uplynulo celé půlstoletí od 21. srpna 1968, kdy se ČSSR stala dějištěm největší vojenské akce v Evropě od konce 2. světové války. Na území našeho státu v rámci operace s krycím jménem Dunaj vpadla vojska pěti států Varšavské smlouvy v čele se Sovětským svazem.

Dobová karikatura říká vše...

Cíle invaze, během níž bylo nasazeno 6300 tanků a údajně až půl milionu vojáků, jsou všeobecně známé: zastavit demokratizační proces v Československu. Oficiálně se tak stalo na žádost protagonistů konzervativního křídla KSČ, což po změně poměrů v roce 1989 mnozí z nich budou zbaběle popírat.

V roce 1968 mi bylo 17 a okupaci jsem zažil jako student střední školy na chmelové brigádě nedaleko Žatce. Vzpomínám si, jak nad chmelnicemi přelétával sovětský vrtulník, ze kterého padaly letáky o tom, že vojska nás přijela v rámci tzv. bratrské pomoci zachránit před kontrarevolucí a očekávaným vpádem amerických a západoněmeckých vojsk. I když jsme byli mladí a nezkušení, věděli jsme, že jsou to lži.

Měsíce, které invazi předcházely, jsme vnímali úplně jinak. Jako snahu o reformu socialismu a změnu společnosti k lepšímu. I proto také odmítám

některé dnešní názory, že šlo vlastně jen o souboj reformátorů s kovanými stalinisty, který by v podstatě nic nezměnil. Vnímám to jako novodobou lež. Všichni jsme přece četli 2000 slov, viděli zrušení cenzury, účastnili jsme se debat o socialismu s lidskou tváří, jimiž žil celý národ. Byla v ní slyšet i slova o zrušení mocenského monopolu KSČ, která ale v té době zažila díky reformám úžasný vzestup popularity a vedla k jednomu z nejdůležitějších hesel pražského jara „Jsme s vámi, buďte s námi“. Tím obdivuhodně sjednocená společnost reagovala na skutečnost, že reformní představitelé strany a vlády byli vystaveni nátlaku od svých spojenců ve Varšavské smlouvě, aby zastavili obrodný proces. Charakteristickým rysem roku 1968 byla otevřená spontánní celonárodní diskuse o tom, jak dál.

Československo bylo však i v té době pevně ve sféře sovětského vlivu a mezi velmocemi panovala nepsaná

dohoda, že si ve svých sférách vlivu mohou dělat, co chtějí, pokud tím neohrozí toho druhého. Proto také Západ kromě protestů a zrušení několika setkání na okupaci vlastně nijak nereagoval. Nová Bílá hora po 300 letech. I proto je pro mne dodnes stále jakýmsi mementem, jak osud malého státu v Evropě závisí na geopolitických rozhodnutích velmocí.

I proto okupantům jejich zločin prošel beztrestně. Ode dne vstupu vojsk na území Československa do konce roku zemřelo při střetech cizích vojáků s civilisty a dopravních nehodách zaviněných okupačními vojsky 108 Čechů a Slováků. Do konce roku v důsledku invaze emigrovalo na 100 tisíc lidí.

Pásky tanků rozdrtily naději. A nejenom tu naši. Vedly k tomu, že socialismus v sovětském pojetí se stal strašákem. Slavný ruský básník Jevgenij Jevtušenko k okupaci Československa napsal báseň, ve které napsal:

Tak to vypadalo dopoledne 21. srpna 1968 na ulici nedaleko Libeňského zámku v Praze-Libni. Překvapení lidé se bezmocně dívají na projíždějící tanky a nákladní auta plné sovětských vojáků. Z těch, kteří kdysi osvobozovali Československo od německých nacistů, se v ten den stali také nenávidění okupanti... Mnozí z obyčejných vojáků ani nevěděli, kde a proč vlastně jsou... Znali jen rozkaz, že mají střílet, pokud se někdo postaví na odpor. A k odporu patřilo podle jejich velitelů i to, že se někdo bude snažit jejich počínání zdokumentovat. Autor těchto snímků Zdeněk Kapal si pamatuje, jak se z hloučky lidí, u nichž stál, ozývaly varovné hlasy: „Schovej se za nás nebo nás tu všechny postřílí!“

*Tanky se valí Prahou
a v krvi rozbřesk raší.
Tanky se valí Pravdou,
nikoli však tou naší.
Tanky jdou taky po snech
o světě bez diktátu.*

Jevtušenko mi mluvil z duše. A určitě nejenom mně. 21. srpen byl šokem pro celý svět.

Co následovalo dále po 21. srpnu, je všeobecně známo. Proto jen shrnu: období národního semknutí časem vystřídala beznaděj a tzv. normalizace. Národ se jí po počátečním vzdoru časem přizpůsobil. Ze strachu, ale i z vypočítavosti. Jako sedmnáctiletý jsem vůbec nechápal, jak je možné, že mnozí lidé

tak rychle obrátili a jsou ochotni se přizpůsobit a ponížit. „Normalizace“ přinesla rozsáhlé změny ve způsobu myšlení i fungování společnosti směrem k nihilismu a ztrátě smyslu pro veřejný zájem. Její dopady proto pociťujeme dodnes, i když okupanti už před 25 lety museli odejít. Srpen 1968 se stal traumatem a to nejenom pro pamětníky. Bývalý spolužák Zdeněk Kapal mi nyní poslal snímky z doby před 50 lety. V srpnu 1968 byl coby sedmnáctiletý s mladšími sourozenci v Praze. Ačkoli všichni křtění Vltavou, žili v té době v Příboru na Moravě a v Praze byli u babičky na prázdninách. „Ráno 21. srpna nás ba-

bička vzbudila se slzami v očích slovy: „Rusové nás obsadili.“ Vyrázili jsme s mladším bratrem do ulic a tam jsem na mostě přes Rokytku udělal pár snímků, než mi došel film.“

Zdenkovy snímky dosud nebyly nikde zveřejněny. Nyní tedy mají v DS premiéru.

Při pohledu na ně mě napadlo, že takových dokumentů může být víc a byla by škoda, kdyby skončily někde zapomenuty. Pokud nějaké máte, pošlete je do redakce Doby seniorů. Aby se staly součástí autentického svědectví tragického osudového zlomu našich dějin pro příští generace.

František Vonderka

Zatímco většinou lidé jen bezmocně přihlíželi nebo se kolem tanků tvořily davy demonstrantů s československými vlajkami, na některých místech došlo i ke střetům, při nichž tekla krev. Jako před budovou Československého rozhlasu ve Vinohradské ulici v Praze.

SOUSEDKA VYMÝŠLÍ, JAK NÁS OTRÁVIT

Dobrý den, dostali jsme se do situace, kdy se stále potýkáme se sousedkou, která asi nejraději tráví svůj čas tím, že vymýšlí zlomyslnosti, jimiž by nás naštvála či jinak otrávila. Vykládá spoluobčanům, že jí házíme na zahradu mrtvé hlodavce, že krademe její výpěstky, že jí vulgárně nadáváme. Opak je ale pravdou. Nikdy jsme nic takového neudělali a několikrát jsme milou paní sousedku nachytali, jak nám například vyvracela železnou trubku, kterou jsme kvůli ní umístili tak, aby byla vyznačena mez, protože nám stále vykopávala zasazenou zeleninu s tím, že ji máme schválně vysázenou za mezí na jejím pozemku. Nebyla to pravda, naopak, abychom měli od ní klid, zasadili jsme zeleninu asi půl metru do svého, to znamená od meze. Když nám sedlák oře, stojí milá paní sousedka v mezi a hlídá, aby jeho kůň nestoupl na její jetel, a vyvolává spory i s ním. Když manželka vyjde na zahradu sama, hrozí jí kosou a pronáší věty jako: čeká na tebe. V noci chodí po zahradě, povytahuje nám rostliny a hází mezi ně skelné střepy. Nevíme již co s ní. Dokonce na nás podala trestní oznámení, že jsme ji na zahradě fyzicky napadli. Což není pravda, a dokonce tvrdí, že jsme ji napadli v den, kdy jsme byli u dcery 120 km od našeho bydliště. Jaké vlastně máme možnosti se takovému svévolnému a zlému jednání bránit?

Vilém B., Brno

Každý spor se sousedem či sousedy je nepříjemný, ve vašem případě je však třeba, přes všechny vámi popisované problémy, zachovat chladnou hlavu, nenechat se vyprovokovat, ale důsledně jít za svým cílem – mít na své vlastní zahradě klid. Obvinění z trestného činu je velmi závažné, pokud jste se ho nedopustili, jednalo by se totiž o trestný čin křivého obvinění. Takovému obvinění je třeba se bránit. Ve vašem případě by neměl být problém prokázat, že kvůli své nepřítomnosti v místě bydliště jste nemohli sousedku napadnout.

DOPORUČUJI NÁSLEDUJÍCÍ POSTUP:

Uspořádejte si důkazy, které budou svědčit o tom, co tvrdíte, že koná sousedka. Zároveň i nadále shromažďujte další důkazy, pokud sousedka bude ve svém jednání pokračovat. Jde o velmi důležitou věc, protože pokud něco tvrdíte, musíte to dokázat. Mezi důkazy patří fotografie, zvukové záznamy, písemné svědectví zúčastněných osob apod. Oslovte paní sousedku písemnou formou bez emocí, ale důrazně a jednoznačně ji upozorněte na to, že pokud nezanechá svého jednání (to konkretizujte) a spory budou pokračovat, využijete všech právních prostředků, které vám náš právní systém dává. Tuto výzvu jí zašlete doporučeně

na dodejku, abyste měli další důkaz o tom, že jste se snažili dohodnout, ale sousedka na vaše ústní ani písemné upozornění nereagovala a nebyla ochotna ke smíru (ke smíru ji v dopise nezapomeňte vyzvat). K tomuto přihlíží soud při svém rozhodnutí o tom, kdo bude hradit soudní náklady.

Pokud by sousedka i nadále nebyla ke smíru ochotna, bylo by záhodno své upozornění realizovat, tedy žalobu u soudu podat.

Na tomto místě by bylo žádoucí poradit se s advokátem. Ten posoudí, zda byste měli šanci u soudu uspět. Nemůže předjímat rozhodnutí soudu, ale ze svých zkušeností při soudních jednáních může lépe než kdo jiný odhadnout, na čí stranu by se soud mohl přiklonit.

Je jasné, že žalobu podáte až tehdy, kdy už jakékoliv jednání se sousedkou nepovede k tomu, aby dobrovolně svého jednání zanechala. Pokud byste tak neučinili, mohlo by to vést k tomu, že by sousedka došla k závěru, že jste jen strašili a mlžili, ale dále nic neuděláte, a tudíž by se její jednání mohlo ještě zhoršit.

Pokud jde o její obvinění z napadení, budete muset podstoupit úkony tohoto orgánu, podle jeho výzev se

dostavit, podat vysvětlení a předložit důkazy. Zároveň na sousedku můžete podat žalobu podle § 174 trestního zákona pro křivé obvinění, tedy naopak ji obviníte z trestného činu vy.

NIKDO JINÝ NEŽ SOUD NEMŮŽE VĚC ROZHODNOUT!

V žádném případě nemá cenu se obracet na úřad, ten není kompetentní rozhodnout jakýkoliv sousedský spor. Toto rozhodování patří do pravomoci soudu!

PRÁVNÍ ÚPRAVA TÝKAJÍCÍ SE SOUSEDSKÝCH SPORŮ:

Najdeme ji v občanském zákoníku. K omezení vlastnického práva tento zákon v § 1013 říká:

V odst. 1) Vlastník se zdrží všeho, co působí, že odpad, voda, kouř, prach, plyn, pach, světlo, stín, hluk, otřesy a jiné podobné účinky (imise) vnikají na pozemek jiného vlastníka (souseda) v míře nepřiměřené místním poměrům a podstatně omezují obvyklé užívání pozemku; to platí i o vnikání zvířat. Zakazuje se přímo přivádět imise na pozemek jiného vlastníka bez ohledu na míru takových vlivů a na stupeň obtěžování souseda, ledaže se to opírá o zvláštní právní důvod.

JUDr. Zdeňka Vejvalková,
odborný právní poradce
Rada seniorů ČR, poradna Brno

SLEDOVAT ZÁKONY SE VYPLATÍ

Občan si koupil byt do vlastnictví a po čase zjistil, že za vaničkou sprchového koutu zatéká. Věc reklamoval, ale kloudné odpovědi ani činu se od prodávajícího nedočkal. Ten argumentoval, že jde o zařizovací předmět, a nikoliv o nemovitost. Poškozený tedy navštívil bytovou poradnu s cílem vyjasnit si, kdo má pravdu ve sporu znějícím na téma movitost či nemovitost.

Poradce usoudil, že v této věci je rozhodující, zda jsou sprchový kout a jeho vanička pevně spojeny se stavební konstrukcí domu, což tazatel potvrdil. Jedná se tedy o věc pevně spojenou s bytovým domem, respektive s bytem, a tedy jde o nemovitost.

Nicméně tím spor kupujícího s prodávajícím neskončil a nabral nový směr: běh času při reklamaci skryté vady na nemovitosti. Kupující trval na lhůtě 5 let podle nového občanského zákoníku a s tím nebyl prodávající srozuměn.

Poradce tedy požádal občana o předložení kupní smlouvy k bytu. Z ní vyplynulo, že rozhodný počátek běhu času byl v listopadu 2013. Z toho vyplývá, že platil tehdejší občanský zákoník, který uznával promlčecí lhůtu 3 roky. Právo uplatnit vadu nemovitosti tedy skončila v listopadu 2016, protože pětiletá lhůta by přicházela v úvahu jen tehdy, pokud by koupě proběhla po 1. lednu 2014, což je počátek platnosti nového občanského

zákoníku. Kupující tedy svým sporem, zaplacením soudního znalce, který mu přisvědčil, že montáž sprchového koutu byla provedena neodborně apod., tedy zbytečně promarnil čas. Pokud by byl obratnější a uplatnil povinnost prodávajícího žalobou u soudu, byl by běh promlčecí lhůty podáním žaloby zastaven. Jako obvykle platí, že neznalost zákona neomlouvá. Poradci kupující za tento závěr naštěstí platit nemusel, protože bytové poradenství organizované Radou seniorů České republiky je pro seniory bezplatné.

Ing. Karel Hanauer,
bytová poradna Rady seniorů ČR
Praha

DOBA
seniorů

OBJEDNÁVKOVÝ KUPÓN

Roční předplatné 192 Kč / Cena za kus jen 16 Kč

Objednávací ☐

Předplatné formou dárku ☐

složenkou odeslat na adresu odesílatele objednávky

DOBU SENIORŮ objednáвам od čísla (včetně) ☐

ZPŮSOB PLATBY

☐ složenkou

☐ SIPO: spojovací č.

☐ fakturou: IČO/DIČ

☐ bank. převodem č.ú.

podpis:

jméno:

příjmení:

ulice:

číslo popisné:

město:

PSČ:

telefon:

e-mail:

Objednávkový kupon vystřihněte nebo okopírujte a zašlete na adresu Digital - ICT, s.r.o. Ve Žlíbku 1800/77, Hala A7, Praha 9 Horní Počernice. Pokud budete posílat v obálce, připište pod adresu příjemce heslo „Předplatné Doby seniorů“.

Obratem dostanete složenku, kterou předplatné uhradíte. Můžete využít i bankovního převodu – peníze v takovém případě odešlete na konto, které je uvedeno na složence a jako Váš variabilní symbol (VS) uveďte ten, který rovněž najdete na složence. Pokud objednáвате předplatné úplně poprvé a neznáte číslo konta ani VS a chcete platit bezhotovostním převodem, zavolejte do zákaznického centra Digital ICT s.r.o. (tel: 234 092 851) kde Vám potřebné údaje rádi sdělí. Dotázat se můžete i prostřednictvím e-mailu: dobaseniuru@predplatne.cz. Předplatným můžete udělat radost i svým blízkým či přátelům.

OSVĚDČENÍ PŘÍRODNÍ POMOCNÍCI

Měsíček lékařský, chrpa polní a heřmánek pravý, tři rostlinky, které mají nejen tradiční léčivé, ale také zkrášlující účinky.

MĚSÍČEK LÉKAŘSKÝ

Je hodně rozšířená rostlinka nejen u nás, často jsou její syté žlutooranžové květy vidět v okrasných zahradkách. Hojně je také její použití v přírodním lékařství i v kosmetice, kde má dlouhou historii (využívali ji už staří Římané nebo Egypťané). Měsíček lékařský je také symbolem veřejné sbírky na boj proti rakovině.

Měsíček má výrazné regenerační účinky, takže ho rozhodně využijete na zklidnění a urychlení hojení drobných ranek na kůži, blahodárně působí na výživu suché a povadlé pokožky. Pomáhá ulevit od bolesti při namožených i ztuhlých svalcích.

Oblíbený je také měsíčkový olej, který si navíc snadno připravíte sami doma. Okvětními lístky měsíčku naplníte sklenice, zalijete olivovým olejem, přikryjete a necháte několik dní odležet na teplejším místě. Vzniklý olej pak už stačí jen přecedit a ucho-

vávat nejlépe v tmavých skleničkách v chladu. K regeneraci a hydrataci velmi suché pokožky postačí jen pár kapek.

Krémy s obsahem měsíčku lékařského, zejména oblíbená měsíčková mast (může mít nažloutlé zbarvení právě podle květu měsíčku), se výborně hodí na vysušenou pokožku rtů, rukou a také na suché a popraskané paty na nohou, které vyživuje, zvláčňuje a zlepšuje tak vzhled kůže.

Měsíček má antiseptické účinky, působí jako přírodní antibiotikum, napomáhá potlačovat vznik bakterií a množení plísní na pokožce. Často se také květy měsíčku suší a využívají jako čaj, kloktadlo k dezinfekci ústní dutiny nebo k obkladům.

CHRPA POLNÍ

Tato rostlinka s tmavě modrými až téměř fialovými květy bývá někdy považována za plevel. Sušené květy se používají k barvení léků nebo potravin. Využívá se také v léčitelství a kosmetickém průmyslu. Nápomocná je zejména při zánětu spojivek a únavě očí. Právě těchto účinků využívají výrobci kosmetiky, takže výtažky z chrpy můžete najít zejména v přípravcích na odličení očí, které při odličování zklidňují a osvěžují. Protože chrpa podporuje růst vlasů, přidává se do vlasových vod i toniků. Dodá jim navíc vitalitu i lesk a působí zároveň také proti nadměrné tvorbě lupů.

HEŘMÁNEK PRAVÝ

Snad každý se s ním alespoň jednou za život setkal, nejčastěji asi v podobě čajů, koupelí, obkladů nebo kloktadla. Má drobné bíložluté květy

a u nás patří k nejvíce používaným bylinkám. Blahodárné léčivé účinky heřmánku pravého jsou známe už po staletí a využívají se jak v lékařství, tak v kosmetice. Přesto že je bohatý na řadu účinných látek a doporučuje se například i na citlivou pleť, je na místě zpočátku obezřetnost, protože řada lidí je na heřmánek alergická.

Heřmánek má protizánětlivé účinky, napomáhá při hojení ran, ekzémů, vyrážkách, v podobě kloktadla si poradí s krvácejícími dásněmi. V kosmetice se používá na obličej, tělo i vlasy. Proslulý je zejména odvar z heřmánku, kterým se následně přelívají blond vlasy. Ty po opakovaném použití získají ještě světlejší odstín, lesk a také budou pevnější, protože heřmánek má na vlasy posilující účinky. Pletové krémy s obsahem heřmánku se používají ke zklidnění podrážděné pokožky, dokážou dobře promasit také suchou kůži na loktech a patách.

KOČIČÍ TOALETA A STELIVO

S pořízením kočky se pojí i nutnost nákupu kočičí toalety a steliva. I když se většina chovatelů vybaví toaletou v předstihu, aby byla připravena na příchod nového člena rodiny, je nutné si uvědomit, že každá kočka je individuální osobnost. Proto také často dochází k situaci, že majitel postupně zjišťuje, jaký druh záchodku jeho kočičce vyhovuje. Společným faktorem všech koček je preference pohodlí a soukromí. V každém případě platí nepsané pravidlo, že kolik máte v domácnosti koček, tolik záchodů budete muset pořídit.

Prvním úkolem bývá zvolit vhodný prostor pro umístění kočičího záchodu. Takové místo by mělo být klidné a nikdo by tam neměl kočičku rušit. Vyvarujte se situaci, kdy je toaleta umístěna v blízkosti misek na jídlo a vodu. Kočky jsou velice čistotná zvířata, a proto nebudou chtít vykonávat potřebu v blízkosti své potravy. Vhodné rozměry je potřeba přizpůsobit velikosti kočky, aby se na toaletě mohla pohodlně otočit a hlavně tam měla možnost hrabat.

Pro začátek bývá vhodné pořídit víc druhů toalet a steliv, aby si kočka mohla vybrat a majitel tak zjistil, jakou toaletu bude preferovat. Některé kočky velice rády hrabou. To bývá důvodem, proč majitelé volí krytý záchod nebo alespoň hledají toaletu s vyšším okrajem, aby předešli vyhazování steliva mimo kočičí toaletu. Pokud se rozhodnete pro pořízení kryté toalety, je vhodné začít s nácvikem bez dvířek. Nejdřív si kočička zvykne na stříšku a jiný tvar toalety a až když zvládá hygienu na této toaletě bez

obtíží, zkuste připevnit dvířka. Toalety s vyšším okrajem mohou být problematické pro kočata, nemocné a starší kočičky. Špatně se jim do toalety leze nebo jim to působí i bolest. Taková situace může postupně vybudovat u kočky odpor k dané toaletě, a proto začne raději vykonávat potřebu mimo toaletu. Většina koček pochází z Afriky, kde vykonávaly svou potřebu v drtivé většině do písku. To je důvod, proč má hodně koček raději sypké stelivo. Bentonitové stelivo, jinak nazývané hrudkující, velmi dobře pohlcuje pachy a strukturou je podobné písku. Z moči se v něm vytvoří hrudky, které jednoduše odstraníte lopatkou. Další druh steliva je silikonový. Velkou výhodou je naprosté pohlčení moči. Díky tomu stačí z toalety odstranit pouze exkrementy, takže stelivo vydrží déle. Nevýhodou je velikost částec, které jsou tak drobné, že se nalepí snadno na tlapky a kočka je pak roznáší po bytě. Třetím typem steliva jsou dřevěné peletky. Velmi dobře ab-

sorbují vlhkost, ale hůře pohlčují pach, proto je nutná častější výměna. Větší částecy a tvrdá struktura některým kočkám vadí, protože je tlačí do tlapek.

Kočičí toaleta by se měla čistit po každém použití. Pomocí lopatky se odstraní trus a případné hrudky s močí. Jednou týdně je potřeba toaletu důkladně vyčistit a vyměnit stelivo. Steliva by se mělo vždy sypat dostatečné množství, alespoň do poloviny výšky toalety. Obsah z kočičího záchodu nepatří do lidské toalety! Výjimkou jsou snadno rozložitelná steliva, která to mají přímo uvedeno na svém obalu. V opačném případě stelivo může způsobovat ucpávání odpadů. Přírodní materiály je možné kompostovat. Ostatní je nutné vyhazovat do komunálního odpadu.

Poradnu připravujeme ve spolupráci s MVDr. Romanou Heřmánkovou z Animal Hope s.r.o., Orebitská 636/10 130 00 Praha 3, tel.: 777 730 677 www.animal-hope.cz, facebook: www.facebook.com/AnimalHopePraha

JAK SE ORIENTOVAT V BALENÝCH VODÁCH

V minulém díle jsme si řekli něco o pitném režimu a vysvětlili, proč je příjem tekutin důležitý ve stáří. Dnes si povíme, jak se orientovat v nabídce vod v našich obchodech.

Oficiálně se balené vody dělí do čtyř kategorií, přičemž na etiketě výrobku musí být příslušná kategorie uvedena. Etiketa je vždy zdrojem základních informací se všemi důležitými rozlišovacími údaji. Etikety musí u pramenitých, minerálních a kojeneckých vod například obsahovat lokalitu, ze které voda pochází, název zdroje a údaje o složení. Najdete zde také expirační dobu či další pokyny, jako třeba nutnost uchovávat vodu v chladu či do určitého stupně teploty. Měly by zde být zaznamenány i technologické úpravy vody (odželeznění, sycení oxidem uhličitým apod.).

BALENÁ PITNÁ VODA JE JAKO KOHOUTKOVÁ

Nejniž na pomyslném žebříčku stojí tzv. pitná balená voda, kdy si zákazník v podstatě draze platí za plastový obal a obyčejnou vodu, podobnou té z kohoutku. Může být i mírně cítit po chloru. Jinými slovy to znamená, že tato voda mohla být upravována i chemicky a lze ji dodatečně obohacovat o minerální látky. To pak musí být uvedeno na obale. Je zdravotně nezávadná, ale doma v kuchyni by vyšla mnohem levněji. Jako náhradní vodu ji lze doporučit zejména tehdy, když vám přestane téct voda nebo potřebujete vzít vodu třeba na chatu, kde není z čeho vařit.

MINERÁLKA JE OD SLOVA MINERÁL

Jiná situace je u přírodních minerálních vod. Řada lidí používá výraz „minerálka“ jako všeobecný název pro všechny balené vody, aniž by si uvědomovala rozdíl. Minerální vody pocházejí z kontrolovaných a schválených podzemních zdrojů a pro jejich úpravu nesmí být použit žádný způsob, který změní charakter jejich

složení. Povoleno je např. odželeznění, odsíření, UV filtrace nebo sycení oxidem uhličitým.

Tyto vody obecně obsahují významnější množství minerálních látek. Proto je nutné věnovat pozornost, jaký prvek je v dané minerálce zastoupen, a myslet na zlaté pravidlo „všeho s mírou“. Pro každodenní pití jsou vhodné slabě mineralizované vody s obsahem minerálních látek do 500 mg/l. Vody s vyšším obsahem by se měly kombinovat s jinými nápoji a ty s obsahem nad 1500 mg/l je vhodné konzumovat jen výjimečně. Ne každému také může vyhovovat leckdy specifická chuť některých značek, která vyplývá právě ze zvýšeného obsahu konkrétních minerálů.

VODY Z PODZEMNÍCH PRAMENŮ

V poslední době jsou velmi oblíbené pramenité vody, dřív také nazývané stolní. Jde o kvalitní a sledované vody z podzemních chráněných zdrojů, které mohou být rovněž upravovány pouze stanoveným způsobem. Některé prameny se tedy různě filtrují, zbavují síry, manganu, arzenu či železa a ozařují (to platí i pro minerální vody), aby se vyhovělo přísným kritériím a limitům stanovujícím obsah dusičnanů a organických látek.

Zde je tedy rovněž dobré věnovat pozornost výběru, protože ty skutečně nejvyšší přírodní vody nepotřebují úpravu vůbec žádnou. Typickým příkladem je Toma Natura, pramenící v Adršpašsko-teplických skalách, která je do lahví plněna v původní „živé“ podobě.

VODA PRO KOJENCE

Kojenecké vody mají nekompromisní limity na obsah nežádoucích látek a minerálů, které by mohly mimin-

kům škodit. Obsah dusičnanů nesmí překročit 10 mg/l, sodíku 20 mg/l a minerálních látek nesmí být víc než 500 mg/l. Kojenecké vody rovněž nelze při výrobě nijak upravovat, maximálně se smějí ozařovat UV paprsky, což ale musí být uvedeno na obalu. Ideální jsou opět takové, které žádnou takovou úpravu nepotřebují. Kojenecké vody smějí být jako ostatní balené vody syceny pomocí CO_2 , ale pokud obsah přesahuje 0,5 g/l, je voda pro kojence nevhodná a oxid uhličitý se musí odstranit varem.

ETIKETY

Dobrá rada na konec. Při nákupu jakýchkoliv balených vod sledujte na etiketě datum spotřeby. Čím starší balená voda je, tím se zvyšuje riziko kvality. U minerálek se bohužel kvůli změnám ve vyhlášce nemusí uvádět celkový stupeň mineralizace a je proto potřeba pečlivější volba s ohledem na potřeby organismu. Pozornost také věnujte tomu, jak byly vody skladovány. Lahve kdesi u venkovního stánku vystavené teplu a slunečnímu svitu byste raději kupovat neměli.

Martin Stanko

POVINNÉ RUČENÍ

4. DÍL

Minule jsme si řekli, v jakých případech musíte při nehodě volat Policii ČR, a dnes si povíme, jak vyplnit záznam o nehodě v situacích, kdy se policie nevolá.

Pokud je k nehodě volána policie, sepisuje Zápis o nehodě, případně Protokol o nehodě. V některých případech policie jen orazítkuje Záznam o nehodě, který účastníci nehody sepsali sami. Tento záznam slouží pojišťovně k tomu, aby z povinného ručení viníka uhradila škodu poškozenému. Pojišťovna záznam podrobně zkoumá a někdy kvůli špatně vyplněnému záznamu může rozhodnout, že viník není viníkem.

Záznam o nehodě má 5 listů a je na průpisovém papíře, aby každý účastník měl kopii záznamu přesně tak, jak byl vyplněn. Formulář má dva listy v českém jazyce a ostatní cizojazyčné. Je to z toho důvodu, že se jedná o tzv. evropský záznam o nehodě, který je platný po celé Evropě, a také proto, že účastníkem nehody může být cizí státní příslušník, který neumí česky a neměl by k dokumentu, kterému nerozumí, důvěru. Takto si může podle stránky, které rozumí, zkontrolovat, co podepisuje.

Záznam o nehodě vede účastníky dobře při sepisování, co, kam a jak napsat, takže stačí postupovat řádek po řádku. Dřív, než k sepisování formuláře přistoupíte, měli byste se dohodnout, jak se nehoda stala a kdo ji způsobil. V záznamu je i kolonka pro informace o svědčích, takže pokud existují svědci nehody, určité je požádejte o jméno a telefonní číslo, a ta do záznamu zapíšte. K vyplnění záznamu dále potřebujete řidičský průkaz obou řidičů, malý technický průkaz obou vozidel a doklad o pojištění vozidla, tzv. zelenou kartu, rovněž od obou vozidel. Pokud cokoli z toho druhý řidič nebo jeho vozidlo nemá, volejte Policii ČR a záznam neseписujte.

Nejdůležitější je prostřední část formuláře, kde se zaškrťává, v jaké situaci bylo v okamžiku nehody vo-

zidlo A a B, například zda jelo, stálo, vyjíždělo z parkoviště nebo vjíždělo na cestu. Velmi důležitá je i poslední odrážka, kde se vyplňuje počet zaškrtnutých polí. Na to nikdy nezapomeňte, aby další políčka nemohl nikdo bez vašeho vědomí zaškrtnout a tím celý zápis změnit. Dále je v prostřední části dole místo na podpisy řidičů. Ty tam také musejí být. Pokud jste se shodli, kdo je viníkem, trvejte na tom, aby dotyčný k podpisu uvedl i to, že je viník nehody. Nad místem pro podpisy je obdélníček s jemnými čtverečky k nákresu situace. Nelamte si hlavu tím, že neumíte kreslit, důležité je, aby bylo na nákresu vidět, co se stalo. Klidně místo autíček malujte obdélníčky, ale hlavně zaznamenejte, kde vozidlo na silnici bylo, zda u kraje, nebo v některém jízdním pruhu, a do které jeho části druhé vozidlo nabouralo. Stejně tak na piktogramech autíček a motorky vedle plánku vyznačte, třeba křížkem, místo nárazu.

Ve chvíli, kdy máte záznam sepsaný a podepsaný a je vyplněno, kdo je viník a kolik políček je zaškrtnuto, teprve pak si listy záznamu rozdělte mezi sebe. Ten, kdo ho sepisoval, si nechá první list, to jest originál, a zbytek, čili jednu českou a všechny cizojazyčné kopie, předá druhému účastníkovi. Pokud je druhý účastník také české národnosti, cizojazyčné kopie může odtrhnout a zahodit.

NA ZÁVĚR NĚKOLIK DALŠÍCH DŮLEŽITÝCH ZÁSAD.

1. Fotte vše, co vás v ten okamžik napadne, ale hlavně polohu vozidel při nehodě, poznávací značku druhého vozidla a doklady řidiče, který nehodu způsobil. Udělejte fotek raději více než méně. Proč? Protože jsou řidiči, kteří se hned, jak se z nehody otřepou, obrátí na právníka, a ten jim poradí, aby oslovili pojišťovnu s tím, že nehodu

nezpůsobili. Ve většině případů pro nedostatek důkazů o opaku uspějí.

2. V případě potřeby asistence nebo odtahu vždy kontaktujte pojišťovnu, u které máte vozidlo pojištěno. Číslo na pojišťovnu je na zelené kartě. Nikdy nevolejte jiný odtah a nenechte si ho kýmkoliv vnutit, a to ani policií. Asistenci od pojišťovny máte v rámci pojištění hrazenou, jinou službu si budete muset zaplatit sami. **Pojišťovny neproplácejí služby, které nezajistily.**

3. Na českých silnicích se pohybují tzv. lovci nehod. Najednou se objeví u nehody a nabízejí, že vše vyřídí, nechají vozidlo odtáhnout a podobně. V žádném případě s těmito osobami nejednejte, a už vůbec jim nepodepisujte plnou moc. Za prvé jsou jejich služby předražené, za druhé pojišťovny tyto služby neproplácejí. Vždy využijte služeb své pojišťovny.

4. Nejdůležitější zásada na konec. **Jakmile se při sepisování vyskytne zádrhel nebo vás druhý účastník začne tlačit do něčeho, co se vám nelíbí, od sepisování ustupte a volejte Policii ČR. Záznam o nehodě supluje Protokol o nehodě sepisovaný policií a určuje se z něj viník nehody neboli ten, kdo je za nehodu odpovědný a z jehož povinného ručení se bude hradit odškodnění poškozeným osobám. Na to pamatujte!**

Stranu připravuje:

Ing. Eva Gmentová, LL.M.
E.G.I. Education Grow Insurance
Specialista na vzdělávání v oblasti korporátního pojištění

Štítného 202/35, Praha 3
+420 604 338 897
gmentova@eg-egi.cz
eva.gmentova@seznam.cz
www.eg-egi.cz

SUDOKU

(Kdo nám napíše součet čísel z označených políček, má šanci na výhru)

	6		8	9				
					4			
		8			7			
6					2			8
		2		8	6	1	4	
			1				9	
1		7				4		2
8		9	5			7		

BÁSNIČKY

LÉTO

Léto, léto, my tě zdravíme,
ve vlastní šťávě se potíme,
školákům končí školní rok,
za dva měsíce udělají jeden vpřed krok.
Prázdniny, to je dovolená, odpočinek
u moře či u řeky,
všude je dobrá nálada,
splní se všem jejich představa.
Léto – to jsou krásné žně,
sklizeň obilíčka,
poté pití dobrého pivečka,
nebo krajíc čerstvého chlebička.
Chleba – ten je božím darem,
žádné políčko nezůstane ladem.
Ze zahrad máme zeleninu svou,
která je zdravou výživou.
Hrách, okurek či rajčata,
děti po nich skáčou jak ptáčata.
Pro zvířátka – horko je hrozbou,
musíme je zavlažovat vodou.
Studená vodička,
to je pak kondička.
Léto, léto, každý rok jsi bezvadné,
proto jsi vždy upřímně vítané.

Jana Procházková, Němčice-Ivančice

VTIPY

Plavou si takhle dva žraloci. Jeden je otec a učí svého syna lovit. Jsou u malé loďky a táta povídá: „Hele, dělá se to takhle, obepluješ ho jednou. Chvilku počkáš a potom ho obepluješ podruhé. A potom ho ještě jednou naposled obepluješ a potom ho konečně můžeš sežrat.“ Žralokův syn nechápe, a tak se zeptá: „A nemůžu ho jako sežrat hned?“ Táta žralok se zatváří znechuceně a povídá: „Ty bys ho snad jedl i s bobkama?“

VYHRÁLI S DOBOU SENIORŮ

Správné řešení tajenky z červencového vydání DS: **MĚSÍC JSOU JEŠTĚ VŠECHNY V DANÉ**

Na výhry se mohou těšit: **Petr Laník z Ostravy-Zábřehu, Oldřich Adámek z Moravské Třebové, Eva Šimonová z Velkého Týnce, Marcela Zakopalová ze Zlína a Mirek Cankář z Kostomlat.**

Dostanou ceny od sponzora naší velké křížovky, brněnského vydavatelství Markéta Křížovky. To vydává celkem 12 titulů křížovek, které zpřijemní váš den: Křížovky o ceny, Křížovky pro mladé i dospělé, Křížovky pro dobrou náladu, Křížovky pro chvíle pohody, Křížovky veselé pro mladé i dospělé, Křížovky zajímavosti, Veselé křížovky na cestu, Křížovky rozumné, Křížovky pro všechny, Osmisměrky, Křížovky veselé perličky, Křížovky anekdoty. Bližší popis obsahu našich křížovek najdete na našich webových stránkách www.krizovky-marketa.cz. Nabízíme zvýhodněné předplatné, s každým číslem jedno zdarma! Časopis získáte za nižší cenu + poštovné a balné. Předplatné může být i vhodným dárkem. Rádi vám poštou nebo e-mailem zašleme dárkový certifikát.

SUDOKU (10) vyhrává **Karel Henc**

Dostane od našeho sponzora vydavatelství Portál publikaci **99 HER PRO SENIORY**.

SOUTĚŽ SKLENĚNÁ KRÁSA

V minulém čísle jste měli možnost také soutěžit o tři produkty společnosti Rautis. Cenami jsou: velká vánoční hvězda, ozdobička andělíčka a hobby set vánoční hvězda. Správně odpověděli ti, kteří napsali, že firma Rautis je v současnosti jedinou společností na světě, která vyrábí ozdoby ze skleněných perliček. Velkou vánoční hvězdu získává **Jana Daňková z Hodonína, ozdobičku andělíčka posíláme Haně Homonajové z Prahy a na hobby set se může těšit Ivana Kostková ze Strakonice.**

Tajenku a řešení sudoku z dnešního čísla posílejte na adresu redakce – DOBA SENIORŮ, nám. W. Churchilla 2, 130 00 Praha 3 – nebo na mail dobasenioryscr.cz do **15. srpna 2018**. Pokud chcete soutěžit o výhru, nezapomeňte napsat korespondenční adresu, kam ji může sponzor křížovky poslat. Mailová adresa opravdu nestačí!

	RUSKÉ MĚSTO	2	ČÁSTICE HMOTY	NÁSPY	INIC. PĚV. MARÁKA	OBVAZOVÝ MATERIÁL	BIBLICKÁ HORA	ŽINĚNKA PRO JUDO	SABINA dom.	M	CHEM. ZN. PROMETHIA	SVAL KÝTY	3	ZATAJO- VATI
VYČERPÁ- VATI										CITOSL. TÍŠENÍ				
PLAVIDLO S 2 TRUPY										MARIE dom. KARETNÍ ODPOR				
KORÁLOVÝ OSTROV					ASIAT						ŽIVOČIŠNÝ TUK NĚMECKÝ SOUHLAS			
ROZPADLÁ ZDIVA					PAPOU- ŠEK				CITOSL. RADOSTI SOUČÁST ÉT. OLEJŮ			KÓD RHODE ISLANDU SPÍLATI		
						JAPON- SKÁ POTÁPĚČ- KA				OSTRÝ PŘÍZVUK CITOSL. ÚDIVU				
						ČASOPIS PRO ŽENY					KOČKO- VITÉ ŠELMY ODSTŘEL			
						M	HLINÍKOVÉ FÓLIE	OCASY POCHMURNÁ BASEŇ						DŮVĚRNĚ OSLOVO- VAT
						SPZ PRAHA				HODNĚ OBILNINA řidč.				
						POPĚVEK			STAVEBNÍ KAMENY					
						SPZ OLOMOUC			OBYVATEL SUMATRY ZKR. ZÁKLAD. ORGANIZ.					
Žena věší prádlo a muž leží na lehátku. Jenom hloupý se ale má, prohodí náhle. A jenom malá ženská se má ještě hůř, postěžuje si žena. Jak to myslíš? Jen se podívej, ...						VÍCELODNÍ CHRÁM MEZINÁR. DOHODA								
M	A SICE	1	SMAŽENÝ POKRM zdrob.	M	ÚDOLÍ nář. VÝTAŽEK Z LÉČIVEK						HORNICKÁ LAMPÁ	OTEC bás. DRŽET SE		
ŠPANĚL. VYCHOVA- TELKA				KEŇSKÁ ŘEKA					NÁDOBA U STUDNY BARVA NA VEJCE					UKAZOV. ZÁJMENO
NA TOM MÍSTĚ				NEBE angl. ZN. AUTOM. SVÍČEK				VADNOUT ŠTÁTNÍ MAJETOK sloven. zkr.						
KOPÁNÍM POŠKODIT							ŠVIHÁNÍ řidč. LIHOVINA Z MLÉKA							
M	ČÁST STODOLY JM. NOVIN, SKÁLOVÉ					TRHAVINA SPZ STRA- KONICE							STOLNÍ HRY	JM. ZPĚVAČ. SUMAC
SOUBOJ					CHEM. ZN. STRONCIA ZNAČKA ŽEHLÍČEK			DĚTSKÉ CITOSL.	LETOPISY MOŽNÁ					
JEST něm.				ČÁST ZÁVODU POLNÍ MÍRA						JM. SPIS. BAINA	NIGÉRIJ. MĚSTO ŘÍM. 1001			
PÍPÁT						PANCÉŘOVÁ KOMORA V PODPALUBÍ VÁL. LODÍ								
ZNAČKA HOŘČICE						KYSELOST								UKAR, RI ABL. YALA SKY, VOM IST KASEMATA

V NAŠEM VYDAVATELSTVÍ VYCHÁZÍ 12 TITULŮ KŘÍŽOVEK, KTERÉ ZPŘÍJEMNÍ VÁŠ DEN
 Blížší popis obsahu našich křížovek najdete na našich webových stránkách www.krizovky-marketa.cz.

TIPY NA SRPEN

Druhý prázdninový měsíc je bohatý zejména na historické akce, ať už je to výstava starých velocipedů, připomínka bojových prostředků z první světové války, nebo večerní prohlídky historické Plzně.

HISTORICKÉ VELOCIPEDY V MNICHOVĚ HRADIŠTI

Do konce srpna je v Městském muzeu v Mnichově Hradišti otevřená výstava s názvem Dokola okolo kola. Věnuje se historickým velocipedům a zároveň historii místní cyklistiky od roku 1894. Na výstavě jsou k vidění exponáty ze soukromé sbírky pana Stanislava Hnízдила, které jsou navíc doplněné muzejními předměty a také předměty z dalších soukromých sbírek. K vidění jsou i rozličné cyklistické exponáty, mimo jiné například první typ kola poháněný pedály zvaný Boneshaker – kostitřas z Francie, starý víc než 150 let, oblíbená vysoká kola z Anglie s patentovaným řešením pákového mechanismu Singer nebo tandemové kolo. Prohlédnout si budete moci také kola z dalších koutů Evropy, ať už třeba z Holandska, Švédska, Německa, Itálie, nebo Rakouska. A pochopitelně nechybějí ani české výrobky, třeba kola Kohout, Černožorský. K atraktivním exponátům bezesporu patří speciální hasičské kolo opatřené koncovkou pro požární hadici nebo moderní závodní kolo Colnago Ferrari CF4, limitovaná edice karbonového rámu a vidlice.

BOJE V OBLACÍCH

Muzeum Dr. Bohuslava Horáka v Rokycanech hostí ve velkém výstavním sále až do 7. října výstavu modelů letadel, tanků, děl i lodí z první světové války. Návštěvníci expozice se navíc dozvědí řadu informací z historie vzdušné války a zároveň se seznámí s letadly, letectvím a další bojovou technikou tehdejší doby. Součástí výstavy jsou i malby akademického malíře Sergeje Mertense s leteckou tematikou a profily historických letadel Marka Minčberga.

ALFONS MUCHA VYSTAVUJE V BRNĚ

Do konce října je v moravské metropoli otevřená jedinečná výstava s názvem Alfons Mucha: Dva světy, která kombinuje dva protipóly tvorby oblíbeného secesního malíře – majestátní cyklus Slovanská epopej a proslulou sbírku plakátů. Brno je tak prvním místem, kde jsou k vidění propojené dva světy Alfonse Muchy. K výstavě devíti největších pláten z cyklu Slovanská epopej se přidala nejrozsáhlejší sbírka Muchovy plakátové tvorby na světě. Ojedinelá výstava je k vidění v historickém pavilonu H na brněnském výstavišti. Celkem devět pláten Slovanské epopeje, z nichž větší na má rozměr 8 x 6 metrů, je umístěno v hlavní lodi pavilonu. Sbírkou s plakáty a dalšími zajímavými artefakty pak najdete v prostoru pod galeriemi pavilonu.

OTEVŘENÁ ZAHRADA ČERNÍNSKÉHO PALÁCE

Zahrada Černínského paláce (na pražském Loretánském náměstí, vstup do zahrady je samostatným vchodem proti Loreti) je nejdelší barokní stavbou

v Česku. Rozsáhlost této stavby nejenže vždy budila zájem i obdiv, ale svým způsobem také podporovala význačné postavení rodu Černínů v monarchii, kteří právě výstavbou tohoto paláce soupeřili s Habsburky. Palác jim ale mnoho radosti nepřinesl, protože finanční náklady na správu budovy byly příliš vysoké a dokonce způsobily finanční pád rodu Černínů. Černínská zahrada vznikla koncem 17. století a rozkládá se na ploše 1,7 hektaru. Na jejím vzhledu se podílela celá řada významných světových architektů – Francesco Caratti, Domenico Rossi nebo František Maximilián Kaňka, díky němuž v zahradě přibyl nový letohrádek. V 19. století se zahrada dočkala obnovy a proměnila se do atraktivního stylu anglického parku. Zahrada Černínského paláce je otevřená do 28. října vždy o víkendech a státních svátcích od 10 do 17 hodin.

VEČERNÍ PROHLÍDKY HISTORICKÉHO CENTRA PLZNĚ

Až do 15. září si můžete projít historické centrum města Plzně v rámci večerních tematických prohlídek. Možné je absolvovat dva různé okruhy. Ten první ocení hlavně malí návštěvníci, protože se věnuje plzeňským bájím a pověstem, a navíc je pro ně připraven krátký kvíz, po jehož splnění se mohou těšit na zaslouženou odměnu. Druhý okruh představuje centrum Plzně tak, jak se postupem času proměňovalo. Letos je navíc možnost absolvovat prohlídky se zaměřením Plzeň za první republiky a připomenout si tak sté výročí založení Československa. Dobovou atmosféru navodí už průvodkyně oblečená v prvorepublikové módě. Vstupenky na večerní prohlídky lze koupit v Turistickém informačním centru na náměstí Republiky 41 či prostřednictvím Plzeňské vstupenky. Sraz účastníků na prohlídky je před Turistickým informačním centrem.

Simona Lišková

**PORADNY
RS ČR**

PRO VŠECHNY SENIORY ZDARMA

Praha

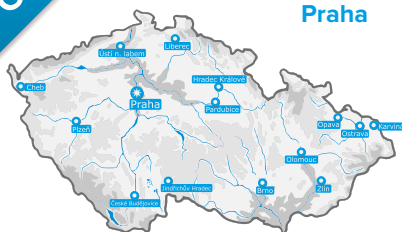
234 462 074-7

www.rscr.cz

**Rada seniorů
České republiky**
zapsaný svaz spolků

Rada seniorů České republiky

Náměstí W. Churchilla 2, 130 00 Praha 3

(Sídlo pražské poradny RS ČR je v Domě odborových svazů)

Brno

Dům odborových služeb,
Malinovského nám. 4 – kancelář 414
Telefon: 532 269 414
E-mail: poradna.brno@rscr.cz
Vedoucím regionálního pracoviště je
JUDr. Eliška Skuhrovcová.
Předsedou KRS JMK je Ing. Milan Hemzal.

České Budějovice

Žižkova 12/309, telefon: 387 718 313
E-mail: Jc.rscr@seznam.cz
Úřední hodiny: úterý, středa vždy 9–13 hod.
Před. KRS JČK je JUDr. Bohumil Bezemek.

Hradec Králové

Dům odborových služeb,
Gočárova 1620 – kancelář 405
Telefon: 495 521 048
E-mail: poradna.hradec.kr@rscr.cz
Vedoucím regionálního pracoviště je
JUDr. Vladimír Neškudla.
Předsedkyně KRS HK je Ing. Růžena Rýgllová.

Kladno

Cyrila Boudy 1444 – kancelář 125
Telefon: 739 944 655
Úřední hodiny: čt 13–16 hod.
E-mail: rs.kraj@seznam.cz
Předsedou KRS SČK je Miloslav Vajs.

Ostrava

Dům odborových služeb, U Tiskárny 578/1, 3. patro
Telefon: 596 104 221–2,
723 697 356 Ing. Karel Žák
Právní poradna – Mgr. Sonja Brlohová, tel. 737 106 451
Úřední hodiny úterý a středa 13–17 hodin
E-mail: poradna.ostrava@rscr.cz
Vedoucím regionálního pracoviště je Ing. Oldřich Pospíšil.
Webové stránky krajské Rady MS kraje:
www.ms-seniors.cz
Předsedou KRS MSK je Ing. Pavel Gluc.

Plzeň

Právní poradenství starobním důchodcům:
Tomanova 5, 4. poschodí, každý čtvrtek od 15 do 17 hodin.
Objednávky předem jsou možné na tel. čísle: 377 421 619
každé pondělí v době od 14 do 17 hod. a každou středu
od 9 do 12 hod.
Předsedou KRS PK je Leoš Jochec.

Zlín

Kvítková 4323, telefon: 606 171 503
E-mail: rscr.zlin@seznam.cz
Návštěvní hodiny: pondělí 10–12 hod.
Předsedkyně KRS ZK je Iva Pilková.

**DALŠÍ ČÍSLO DS VYCHÁZÍ
31. SRPNA 2018**

HLEDÁTE VY NEBO VAŠI ZNÁMÍ MARNĚ DOBU SENIORŮ VE SVÉM OKOLÍ?

Napište nám, odkud jste a kde časopis nemůžete sehnat, pokusíme se časopis v okolí vašeho bydliště zajistit! Psát můžete na e-mail dobaseniou@rscr.cz nebo na pavel.riha@volny.cz

Šéfredaktor Ing. Lenka Desatová. Adresa redakce a inzerce: Nám. W. Churchilla 2, 130 00 Praha 3-Žižkov, e-mail: dobaseniou@rscr.cz. Kontakt výlučně pro inzerci: obchod@reflexadvertising.cz. S redakcí se můžete také spojit prostřednictvím pražské poradny RS ČR. Vydává Rada seniorů ČR (www.rscr.cz). Grafická úprava: Jiřina Sedláková. Tisk: Triangl, a. s. Rozšiřují PNS a Česká pošta, předplatné společnost Digital – ICT, s. r. o., Ve Žlábku 1800/77, Hala A7, Praha 9-Horní Počernice, tel.: **234 092 851**, e-mail: dobaseniou@predplatne.cz. Registrace MK E 16412, ISSN 1801-5859. Články vyjadřují názory autorů a nemusejí být totožné s názorem redakce. Nevyžádané texty a fotografie se nevracejí.

Redakce časopisu Doba seniorů poskytuje informace nutné pro odeslání výhry – tedy jméno a příjmení a korespondenční adresu společností, které výhry dodávají a rozesílají. Jiné údaje o čtenářích nevidujeme ani je, s výjimkou popsaných situací, neposkytujeme. Pokud spolu s odpověďmi na soutěžní otázky, křížovky či sudoku své údaje zašlete, vyjadřujete tím souhlas s jejich poskytnutím a s tím, že s nimi bude naloženo podle výše popsaného postupu.

JSME VŠUDE TAM, KDE STARŠÍ GENERACI O NĚCO JDE

Jediný celostátní měsíčník v ČR, který vydávají samotní senioři.
Informace, rozhovory, reportáže a poradny, které potřebujete.
Zajímavosti, zábava a soutěže o ceny, které Vám osladí den.

**PŘEDPLATNÝM DS URČITĚ UDĚLÁTE RADOST
I SVÝM BLÍZKÝM A PŘÁTELŮM!**

Ve volném prodeji jen za 18 Kč, v předplatném 16 Kč (ročně 192 Kč). Rozšiřuje PNS, předplatné si zajistíte na adrese A.L.L. production s.r.o, Box 32, 112 21 Praha 1. Tel.: **234 092 851**, e-mail: dobaseniuru@predplatne.cz.

DOBA SENIORŮ JE TU I PRO VÁS. SEZNAMTE SE S NÍ!

Pokud můžete, odstříhnete a stránku jako leták umístíte v místech, která navštěvují senioři.
A nejenom oni. Doba seniorů je tu totiž pro každého, kdo chce vědět víc o životě starší generace.